

СТРАТЕГИЯ

ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ В ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ 2016-2020 г.

Стратегията е съгласувана с:
**- Областния съвет за развитие на област Търговище с Решение №2 от
Протокол №30/18.02.2016 г.;**
- директора на РДСП Търговище с писмо с изх.№0625/0008 от 16.02.2016 г.
**Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Търговище
е утвърдена от Областния управител на област Търговище със Заповед
№45/18.02.2016 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

РЕЗЮМЕ.....	4
--------------------	----------

РАЗДЕЛ А: КОНТЕКСТ И ОЦЕНКА НА НУЖДИТЕ.....7

1. Контекст.....	7
1.1. Съответствие с международни, национални и местни политики	8
1.2. Институционална рамка на предоставянето на социални услуги.....	8
2. Анализ на ситуацията и оценка на потребностите – Резюме	10
2.1. Контекст.....	10
2.2. Тенденции в развитието на област Търговище.....	11
2.3. Идентифицирани рискови групи и потребности.....	13
2.3.1. Рискови фактори.....	13
2.3.2. Рискови групи.....	14
- деца в риск	14
- пълнолетни лица в риск	15
- уязвими общности и лица в неравностойно положение.....	15
2.4. Основни изводи от ситуационния анализ и оценката на потребностите	15
- основни изводи за наличните социални услуги	16
- изводи за услугите за деца	20
- изводи за услугите за лица и стари хора	21

РАЗДЕЛ Б: СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ23

3. Визия и цели	23
3.1 Визия	23
3.2 Ценности и принципи	23
3.3 Приоритетни направления	25
3.4 Приоритетни целеви групи	26
3.5 Цели.....	27
3.6 Ключови индикатори за успех	29
4. Интервенция - социални услуги и мерки	31
4.1. Приоритетно направление 1	32
4.2. Приоритетно направление 2	51
- Таблица на планираните услуги	54
4.3. Приоритетно направление 3: Развитие на човешките ресурси	73
4.4. Приоритетно направление 4:	

Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество	79
5. Система за мониторинг и оценка	81
5.1. Цели и задачи на мониторинга и оценката	81
5.2. Изграждане на система за мониторинг и оценка	83
5.3. Планиране и изпълнение на дейностите за мониторинг и оценка	85
РАЗДЕЛ В: ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	85
6. Институционална рамка за изпълнение на стратегията	85
7. Комуникационна програма	93
8. Етапи в изпълнение на стратегията	95
9. Съкращения	96
10. Приложения	

Приложение 1: Доклад „Анализ на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в област Търговище“.

Приложение 2: Проектно планиране на социалните услуги в област Търговище.

Приложение 3: Финансиране на стратегията.

РЕЗЮМЕ

Стратегията за развитие на социалните услуги в област Търговище 2016-2020 г. е част от политиката на българското правителство за децентрализация на планирането на социалните услуги на регионално и местно ниво. Тя е разработена в изпълнение на чл.19 от Закона за социално подпомагане и чл.36а от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане. Създадена е в процес на сътрудничество между заинтересованите страни в област Търговище - Областна администрация Търговище, общините в областта, териториалните структури на АСП, местни структури на централната изпълнителна власт, неправителствени организации, доставчици на социални услуги.

Цел: Областната стратегия има за цел да планира реформата в социалните услуги в област Търговище за периода 2016 - 2020 г. с оглед на потребностите и да обедини всички ресурси (институционални, граждански, технически, финансови) за нейното изпълнение. Тя ще създаде мрежа от социални услуги и мерки на територията на региона, с което ще преодолее регионалните диспропорции в развитието на социалните услуги и ще подобри достъпа до тях на рисковите групи.

Стратегията поставя регионалната политика за социално включване и подкрепа на **три основни стълба:** ПЛАНИРАНЕ - ДЕЙСТВИЕ - ОЦЕНКА. Тя задава както областната рамка, така и параметрите на социалните услуги на територията на всяка община. В основата и е залегнал **интегрирания подход към индивида**, изискващ комплексна оценка на нуждите и всеоткриваща подкрепа за задоволяване на социалните, здравни, образователни, жилищни, битови и психо-социални потребности на личността. Това определя **широкия обхват на интервенция:** от съществуващите вече услуги, (посочвайки как те ще се развият или трансформират в бъдеще), до откриване и развитие на нови социални услуги. Посочени са начините на достъп до тези услуги и връзката между тях. Представени са и механизмите за партньорство със свързаните сектори, които са ключови и базисни за социалното включване и за подобряване качеството на живот на рисковите групи от обществото.

Важен фундамент на Стратегията е *идентифицирането на уязвимите групи във всяка община, анализиране на тенденциите в проблемните области за петгодишен период (2016-2020 г.), на базата на което е проведено проучване на потребности от услуги и мерки.* Тя предвижда социални услуги, дейности и мерки за всички рискови групи на територията на областта, като извежда приоритетни целеви групи и услуги. Изборът на приоритети е основан на остротата на проблемите и големината на целевите групи в общините, както и на разбирането, че първата стъпка в реформата е *предоставяне на базисни (основни) социални услуги за уязвимите групи.*

Основен фокус в стратегията е **ПРЕВЕНЦИЯТА** като най-важния инструмент за „затваряне на входа“ на институциите, за ограничаване на социалното

изключване и сегрегацията на рисковите групи. Тя гарантира **по-добро управление** и повече **прозрачност** в регионалната политика за социално включване и подкрепа в област Търговище, както и създаването на местен капацитет за провеждане на реформата в социалните услуги.

Времеви обхват: Стратегията обхваща петгодишен период: **2016 - 2020 г.**, като през 2016 г. се извършва подготвителна работа: планиране, синхронизиране, координиране на екипните действия на заинтересованите страни, разработване на общинските стратегии и планове, изготвяне на проекти и действия за откриване на нови услуги. През 2017 - 2020 г. ще се реализира същинското изпълнение на планираните услуги и мерки. Приоритетно ще се пристъпи към намаляване на капацитета и трансформиране на домовете за стари хора. Стратегията обхваща планирането на конкретни социални услуги за всички възрасти и уязвими групи, като особено значение се отдава на децата, хората с увреждания и старите хора. В географско отношение тя покрива територията на петте общини в област Търговище, като обръща специално внимание на малките изолирани населени места.

Географски обхват: Стратегията покрива територията на петте общини на област Търговище: община Търговище, община Попово, община Омуртаг, община Антоново и община Опака. Специален акцент се дава на общините с малки и изолирани населени места, където достъпът до социални услуги и подкрепа е силно ограничен.

Стратегията дава ясни **гаранции**, че действията на всички заинтересовани страни са основани на:

- общи цели, обща визия и синхронизирани действия;
- ясни регионални и местни приоритети;
- общи стандарти, критерии и правила;
- системен мониторинг и оценка на постигнатото;
- управление на промените.

Визията на стратегията за развитие на социалните услуги в област Търговище е:

В дългосрочен план в област Търговище да се развие иновативна и качествена система от социални услуги, насочена към подобряване качеството на живот, към пълноценната реализация и грижа за хората от рисковите групи, както и за тяхното социално включване.

Стратегията определя четири приоритетни направления:

ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ 1:

Развитие на социални услуги в общността за социално включване и превенция на социалното изключване и изолация на рисковите групи

Обща цел 1:

Създаване на условия за предотвратяване на рисковите фактори, водещи до социална изолация. Подкрепа за социално включване на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи.

ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ 2:

Деинституционализация и развитие на резидентната грижа

Обща цел 2:

Подобряване качеството на живот на възрастни, настанени в специализирани институции, съобразно техните специфични потребности и подобряване качеството им на живот, чрез осигуряване на алтернативни форми на грижи.

ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ 3:

Развитие на човешките ресурси

Обща цел 3.

Създаване на ефективна система за развитието на човешките ресурси и повишаване качеството на социалните услуги в област Търговище

ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ 4:

Изграждане на междусекторно сътрудничество и междуобщинско партньорство

Обща цел 4. Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

В стратегията е разработена и система за мониторинг и оценка, ориентирана както към годишен мониторинг на изпълнението на планираните услуги, мерки и дейности, така и към оценка на качеството на предоставяните социални услуги.

Тя ще се изпълнява на областно и общинско ниво с общите усилия на всички заинтересовани страни в съответствие с техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им. Общините отговарят за цялостното изпълнение на Областната стратегия на своята територия. За тази цел те разработват, приемат и прилагат общински стратегии за развитие на социалните услуги и годишни планове за изпълнение, които се одобряват от общинските съвети.

РАЗДЕЛ А:

КОНТЕКСТ И ОЦЕНКА НА НУЖДИТЕ

1. КОНТЕКСТ.

България провежда целенасочена политика за реформиране на системата на социална подкрепа, насочена към:

- Деинституционализация;
- Превенция на бедността и социалното изключване;
- Децентрализация в планирането, предоставянето и управлението на социалните услуги;

Реформата ще замени институционалния подход към човека с индивидуалния подход чрез развитие на услуги в общността, където човекът да бъде интегриран и подкрепен да развие личностните си качества. Основната отговорност за провеждането на реформата е възложена на общините в партньорство с институциите и неправителствените организации. През последните години организациите в третия сектор натрупаха значителен опит и експертен капацитет като доставчици на социални услуги в местните общности.

Към Областна администрация Търговище бяха изградени и работеха **Областен Оперативен екип и Областна работна група**, а на общинско ниво беше извършен анализ на потребностите от сформирания общински екипи. Планирането се осъществи на два етапа.

- ✓ Първи етап: Идентифициране на рисковите групи, проучване и анализ на потребностите;
- ✓ Втори етап: Планиране на услуги, мерки и дейности за социална подкрепа на уязвимите групи и за развитие на човешките ресурси.

Всички участваха на доброволен принцип, мотивирани от убеждението за необходимостта от адекватна работеща областна стратегия и план за развитие на социалните услуги в област Търговище, която да допринесе за решаване на остри социални проблеми на уязвимите групи.

При разработването на Стратегията са следвани следните **принципи и подходи на планиране:**

- общо участие и съгласие на всички заинтересовани страни;
- съответствие с реалните потребности на уязвимите групи;
- екипност, партньорство и взаимодействие;
- реалистичност и изпълнимост;
- планиране отдолу нагоре;
- интегриран подход на планиране и действие;
- гъвкавост при определяне на съдържанието на планираните услуги и мерки.

1.1. СЪОТВЕТСТВИЕ С МЕЖДУНАРОДНИ, НАЦИОНАЛНИ И МЕСТНИ ПОЛИТИКИ.

Стратегически документи на международно, национално, областно и общинско ниво.

Разработването на Стратегията за развитие на социалните услуги на областно ниво е в съответствие с принципите, утвърдени в международните и национални нормативни актове, в сферата на социалното развитие, като:

- Всеобща декларация за правата на човека на ООН;
- Конвенция на ООН за правата на детето;
- Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания;

Документи на национално ниво:

- Национална стратегия за детето 2008 - 2018 г.
- Актуализирана Национална стратегия за демографско развитие на населението на Република България 2012 - 2030 г.;
- Национална концепция за насърчаване активния начин на живот на възрастните хора 2012-2030 г.;
- Национална стратегия «Визия за деинституционализация на децата в Република България»
- Национална стратегия за дългосрочна грижа.

Документи на областно и общинско ниво:

- Областна стратегия за развитие на област Търговище (2014–2020);
- Общински планове за развитие;
- Общински програми за закрила на детето;
- Програми и стратегии във връзка с развитието на социалните услуги и дейностите за социална интеграция на общности в неравностойно положение на ниво общини.

Стратегията следва и принципите на законосъобразност по отношение на редица нормативни актове: Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Закон за закрила на детето, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за социалното подпомагане и др., както и съответните подзаконови нормативни актове.

1.2. ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА НА ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

В процесите на планиране и изпълнение на Стратегията са включени институции и организации от държавния сектор на регионално и местно ниво, както и от гражданския сектор в област Търговище. Тяхното участие е основано на

функциите и задълженията, вменени им по закон, както и от компетенциите и тематичната им обвързаност с проблематиката.

На национално ниво:

Министерство на труда и социалната политика (МТСП):

Организира и координира разработването и провеждането на държавната политика по социално подпомагане; определя националните приоритети и провежда политиката по социално включване и социална закрила; определя държавно-делегираните дейности в сферата на социалните услуги (съвместно с Министерството на финансите); разработва разходни стандарти за финансирането им.

Министерство на финансите (МФ):

Определя разходните стандарти за финансиране на социалните услуги в страната.

Агенция за социално подпомагане (АСП):

Разрешава откриване и закриване на специализирани институции за социални услуги и социални услуги в общността - държавно делегирана дейност; разработва методики за социалните услуги; осъществява контрол по спазването на утвърдените критерии и стандарти за предоставяне на социалните услуги; извършва регистрация на физически лица, регистрирани по Търговския закон и юридически лица, извършващи социални услуги; поддържа регистър с доставчиците на социални услуги.

Държавна агенция за закрила на детето:

Осъществява контрол по спазването на утвърдените критерии и стандарти за предоставяне на социални услуги за деца; лицензира доставчиците на социални услуги за деца.

На регионално ниво:

Областен управител:

Организира разработването на стратегии за развитие на социалните услуги на областно ниво за петгодишен период с участие на всички заинтересовани страни.

Областен съвет за развитие:

Съгласува стратегиите за развитие на социалните услуги в областта.

Регионална дирекция „Социално подпомагане“

Проучва потребностите на населението в областта от социални помощи и социални услуги; изготвя становища и прави предложения до изпълнителния директор на АСП за откриване, промяна на вида и/или промяна на капацитета и закриване на социални услуги, когато са делегирани от държавата дейности; осъществява сътрудничество с областната и общинската администрация и с неправителствени организации при осъществяването на политиката в областта на социалната защита на рисковите групи в областта; съгласува областната стратегия за развитие на социалните услуги.

На общинско ниво

Кметове:

Управлят социалните услуги на територията на общините; възлага управлението на социалните услуги на физически и юридически лица по условията на действащото законодателство; организират разработването и изпълнението на стратегии за развитие на социалните услуги на териториите на общините.

Общински съвети:

Приемат стратегии и годишни планове за развитие на социалните услуги в общините за петгодишен период с участието на всички заинтересовани страни;

Обществени съвети за социално подпомагане към общините:

Оказват съдействие за провеждане на политиката в областта на социалните помощи и социалните услуги в общината, при проучване на потребностите, при планирането на социалните услуги в общините, както и в процеса на предоставяне и наблюдение върху социалните услуги.

Дирекциите "Социално подпомагане":

Провеждат държавната политика в областта на социалното подпомагане, закрилата на детето, рехабилитацията и социалната интеграция на хората с увреждания на територията на съответните общини.

Неправителствени организации, работещи в сферата на социалните услуги и/или представляващи рисковите групи: активно партнират на институциите и общините в процеса на планиране и изпълнение на социалните услуги, доставчици на социални услуги, реализират дейности и проекти за социална подкрепа.

2. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА И ОЦЕНКАТА НА ПОТРЕБНОСТИТЕ - РЕЗЮМЕ

2.1. КОНТЕКСТ

Ситуационният анализ и оценката на потребностите на рисковите групи в област Търговище е етап от процеса на стратегическо планиране на социалните услуги на областно ниво, регламентиран в чл.19 от Закона за социалното подпомагане и чл. 36а от Правилника на неговото приложение.

Докладът „Анализ на потребностите от социални услуги в област Търговище“ обобщава резултатите от проучването и оценката на потребностите от социални услуги в общините на област Търговище, проведено от общинските екипи. Обхватът на проучването включва широк кръг социо-икономически проблеми, демографски тенденции, общо състояние на сектора социални услуги като достъп, капацитет, човешки ресурси и качество.

Подробният доклад **"Анализ на ситуацията и оценка на потребностите в област Търговище"** е включен като **Приложение 1** към стратегията.

2. 2. ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИЕТО НА ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ

Област Търговище е разположена в Североизточна България. Включва 5 общини: Търговище, Попово, Омуртаг, Антоново и Опака със 196 населени места, от които 5 града и 191 села. Територията на областта е 2710,4 км² или 13,6 % от територията на Североизточния район за планиране и 2,4 % от общата територия на страната.

Анализът на ситуацията и оценката на потребностите идентифицира основните проблеми и формулира основните въпроси, които се отнасят до състоянието и развитието на социалните услуги на територията на област Търговище. В резултат от проучването са очертани основните фактори, които формират рисковите групи, нуждаещи се от социални услуги, както и причините, пораждащи конкретната ситуация на неравнопоставеност на уязвимите групи от населението, на основата на социално-икономически и други неблагоприятия.

Основните заключение за **тенденциите в демографските процеси** в област Търговище са:

- Прогресивно намаляване на населението във всички общини;
- Застаряване на населението, особено в по-малките населени места и регресивен тип възрастова структура в резултат на отрицателните демографски процеси;
- Отрицателен естествен прираст в резултат на ниска раждаемост, висока обща и детска смъртност;
- Прогресивно намаление на абсолютния дял на лицата в трудоспособна възраст;
- Устойчива тенденция към емиграция и обезлюдяване на област Търговище с ясно изразени външно-миграционни процеси, като най-висок дял имат младите хора;
- Влошен здравен статус на населението и ниска здравна култура на големи групи от хора (напр. ромското население);
- Висок дял на хората с увреждания, както и на самотно живеещите стари хора, пръснати в многобройните селца и махали в областта;
- Образователно равнище на населението, по-ниско от средното за страната;

Заключенията за тенденциите в **икономическото развитие, заетостта и безработицата** са:

- Силно изразени диспропорции в регионалното развитие на общините;

- Слабо развита икономика с ограничена възможност за откриване на нови работни места в реалния сектор;
- Висок процент безработица – липса на свободни работни места по населените места, особено в малките общини;
- По структура най-многобройна продължава да е групата на лицата без квалификация и специалност, с основно и по-ниско образование, като групите на безработните младежи до 29 години и безработните над 50 г. бележат тенденция към абсолютно и относително увеличение;
- Малките селища в областта притежават сходни белези на значителна изостаналост прямо условията на градската среда и по-ниско качество на живот;
- Наличие на голям брой изолирани населени места, особено в общините Антоново и Омуртаг, следствие на недоизградена и неподдържана пътна мрежа, както и на зле организиран междуселищен транспорт. Пътищата не осигуряват добра комуникация, поради липсата на инвестиции в транспортната мрежа;
- Намаляване на потенциала за икономическо развитие поради липсата на инвестиции.

Анализът очертава следните **проблеми и неблагоприятни тенденции в секторите:**

ОБРАЗОВАНИЕ:

- Образователното равнище на населението на област Търговище е **по-ниско от средните стойности на показателя за страната**, като **най-висок дял имат лицата с основно образование**, следвани от тези със средно, с начално и по-ниско образование. Групата на хората с основно и по-ниско образование съставлява 54% от общото население на областта. Голям е дялът и на неграмотните хора;
- Увеличаващ се брой на учениците, които напускат училище, без да завършват средно образование и на нередовно посещаващите училище. Не се води статистика за броя на трайно не посещаващите училище деца поради социални и семейни причини. С преструктурирането на училищната мрежа голямата част от децата от малките общини и селата учат в средищни и защитени училища извън своето селище, което допълнително затруднява приобщаването на родителите към училището;
- Училищата все още не са достатъчно „отворени“ и не се осъществява активно и устойчиво партньорство с институции и организации, работещи в социалната сфера: НПО, ОДЗ, МКБППМН, полиция, община и др.;

- Няма действащи трайни форми на взаимодействие между педагогическите съветници и горепосочените институции по посока превенция на ранното отпадане от училище и преодоляване на рисковите фактори за децата и учениците, застрашени от социално изключване;

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ:

- Влошен здравен статус на населението и ниска здравна култура на големи групи от хора (напр. ромското население);
- Силно ограничен достъп до медицински услуги, особено в малките общини, поради непривлекателни лекарски практики, които остават незаети;
- Липса на болнични структури за долекуване и хосписи;
- Демографското застаряване на населението поставя допълнителни изисквания пред структурата на здравните потребности поради обстоятелството, че възрастните хора са носители на повече от едно хронично заболяване, което води и до по-големи разходи за здравно обслужване.

Жилища и жилищна политика:

- Жилищата са разположени неравномерно по територията на област Търговище. В малките общини, предимно в селата, има голям брой необитаеми и свободни жилища, които се намират в непривлекателни райони (с неподдържана пътна мрежа, без отходни канали) и са неблагоустроени или полусъборени;
- В по-големите общини липсва свободен сграден фонд, подходящ за разполагане на нови социални услуги;
- Липсват механизми, които да стимулират инвестиции в тази насока, което ограничава възможностите на общинските власти да провеждат социална жилищна политика. Общините са изключително затруднени да осигурят жилища на нуждаещите се, като проблемът е по-изострен в големите и средни общини.

2. 3. ИДЕНТИФИЦИРАНИ РИСКОВИ ГРУПИ И ПОТРЕБНОСТИ

2.3.1.РИСКОВИ ФАКТОРИ

Описаните негативни тенденции в демографската и социално-икономическа картина на областта очертават и основните фактори, които в съчетание с други фактори създават рисковете от социално изключване на индивидите и формират рискови групи, които се нуждаят от подкрепа и социални услуги. Такива фактори са:

- Високият процент на безработица и ниските доходи на населението (ниски заплати, ниски пенсии), както и липсата на доходи за продължителен период за големи групи от хора;

- Ниското образование (вкл. и неграмотност), липсата на професия и на професионална квалификация водят до неравностойна позиция на пазара на труда;
- Структурата на семейството – пълно или непълно семейство, многодетни семейства, здравословни и образователни проблеми;
- Липса на собствено жилище – млади семейства, самотни майки, младежи напускащи институции;
- Откъснатостта от семейната среда и липсата на подкрепа от семейството - деца и самотни стари хора, настанени в специализирани институции;
- Увреждане и/или сериозни здравословни проблеми на лицето или на член от семейството;
- Липса на подкрепа от семейството – деца и възрастни настанени в институции, самотни стари хора;
- Принадлежността към уязвими етнически малцинства, които живеят в изолация в обособени квартали и махали;
- Местоживеене – отдалеченост и изолираност на населеното място, с нарушени транспортни връзки и комуникации с общинския и областния център;
- Възрастта – концентрация на пенсионери и стари хора, живеещи в изолираните малки населени места, с крайно ограничен достъп до здравна грижа и услуги, деца, чиито родители са в чужбина.

Под влиянието на тези фактори се обособяват следните **рисковите групи** сред децата, възрастните и старите хора, към които е насочена интервенцията на Областната стратегия:

2.3.2. РИСКОВИ ГРУПИ

ДЕЦА В РИСК

- Деца в риск от изоставяне и настаняване в специализирани институции (фокус върху родителите и семействата на децата в риск), в това число деца в риск от изоставяне на ниво родилен дом – деца от 0 до 1 година;
- Семейства с деца в риск от negliжиране, вкл. деца от многодетни семейства и деца от непълни семейства;
- Семейства от етническите общности в неравностойно положение с деца в риск;
- Деца, отпаднали от училище, или в риск от отпадане от училище. Основният проблем, водещ до формиране на тази целева група, е породен от липсата на родителски капацитет;

- Деца с противообществени прояви. Много често поведението на децата е провокирано от проблеми, свързани с родителския капацитет и липсата на услуги за подкрепа на родителите;
- Деца, жертви на насилие, проституиращи и жертва на трафик;
- Деца и деца и младежи с увреждания, настанени в интернатна форма на грижа;
- Деца и деца и младежи с увреждания, настанени в СИ извън област Търговище;
- Младежи с леки увреждания, напускащи СИ.

ПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА В РИСК

- Лица с увреждания;
- Лица, настанени в специализирани институции на територията на областта;
- Хора с увреждания, настанени в СИ в други области, които подлежат на извеждане;
- Стари хора, настанени в СИ;
- Самотно живеещи стари хора със затруднения в самообслужването и стари хора с увреждания, нуждаещи се от грижи в семейна среда, в това число и живеещи в отдалечени райони.

УЯЗВИМИ ОБЩНОСТИ И ЛИЦА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ

- Етнически общности в неравностойно положение (предимно от ромски произход). В тази група са включени социално изолирани граждани от ромски произход от всички общини, без община Опака. Необходимо е спрямо тази група да се насочат мерки, стимулиращи мотивацията за образование, квалификация, заетост и повишаване на родителския капацитет и др.;
- Безработни лица с ниско образование и доходи;
- Хора, напускащи местата за лишаване от свобода и хора осъдени на пробация.

2.4. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ СИТУАЦИОННИЯ АНАЛИЗ И ОЦЕНКАТА НА ПОТРЕБНОСТИТЕ

Анализът на данните показва **неблагоприятни демографски тенденции** и **социално-икономически фактори** в област Търговище, които имат пряко отношение към социалната политика и системата на социалните услуги и към потребностите на населението от социални, здравни и др. услуги.

Общи изводи за наличните социални услуги

Общи изводи за състоянието на наличните социални услуги по общини

Община Търговище:

- Центърът за обществена подкрепа работи над определения си капацитет и не успява да обхване всички деца и семейства, нуждаещи се от консултиране и подкрепа.
- В по-малките населени места са развити предимно услуги в общността за възрастни – традиционно действащия Домашен социален патронаж и услугата “Личен асистент”. Необходимо е да се увеличи броя на личните асистенти, както и да се разшири обхвата на Домашния социален патронаж.
- Липса на достъп до социални услуги на хората в малките населени места.
- Липсва устойчивост на социалните услуги, които не се финансират от републиканския и общинския бюджети.
- Има работещ Център за социална рехабилитация и интеграция на деца, жертви на насилие, за който липсва държавно финансиране.
- Липсват услуги по превенция на ХИВ/СПИН и зависимости и е необходимо изграждането на Център по превенция и консултиране на ХИВ/СПИН и зависимости.
- Съществува необходимост от нови услуги за уязвимите и етнически групи в община Търговище.
- При проучването на потребностите се установи, че липсва систематизирана информация за рисковите групи. Следва да се изгради информационна база данни за всички рискови групи, която да се съхранява и актуализира ежемесечно в информационна банка.
- Деинституционализацията и социалната изолация на хората с увреждания, живеещи в семейна среда поражда необходимостта от изграждане на Центрове за настаняване от семеен тип, малки домове за стари хора и възрастни с увреждания със среда, близка до семейната, както и на Дневни центрове, Центрове за социална рехабилитация и интеграция, социални предприятия за хора с различни видове увреждания.
- Липса на устойчиви и широко обхватни услуги за трайна заетост на хората с увреждания, което ги лишава от възможност за достоен живот.
- Липса на стандарти за качеството на социалните услуги, ориентирани към реалните ползи за потребителя, измерващи влиянието на услугите върху качеството на живот.
- Липсва официална информация за лицата на улицата, но по данни на община Търговище лицата с остра жилищна нужда са 1357, поради което е

необходимо изграждането на Център за временно настаняване и социални жилища.

- Има остър недостиг на кадри – социални работници, психолози, трудотерапевти, рехабилитатори, сурдопедагози, клинични специалисти и др., тъй като в социалния сектор поради ниските възнаграждения не е привлекателен.
- Липса на спектър от услуги, удовлетворяващ различните потребности на целевите групи, предимно услуги по превенция на риска от социално изключване, както и услуги за задоволяване на базисни потребности.

Община Попово:

- Териториалното разпределение на социалните услуги в община Попово е в полза на града. Единствено “ДСП” и съсредоточените в с. Медовина СУ са извън рамките на града.
- Съотношението между разкритите социални услуги в общността и тези в специализираните институции е изцяло в полза на общността.
- Съотношението между услугите в семейна среда и услугите в резидентна грижа все още са в полза на резидентния тип. Необходимо е да се наблегне върху разкриването на повече услуги, които да се реализират без откъсване от семейната среда.
- Функциониращите социални услуги се характеризират със своята достъпност, за всички нуждаещи се граждани както за общината, така и за страната. Единственото ограничение е в капацитета на услугите.
- В Община Попово няма други доставчици на СУ, освен общината, с изключение на предоставяните услуги в хоспис. Това налага включване през следващите години на неправителствения сектор в планиране и доставяне на СУ на местно ниво.
- Наличието на Център за обществена подкрепа подпомага превенцията сред семействата и децата в риск: работа с непълнолетни майки, родители с нисък родителски капацитет, родители и деца с проблемно поведение, пълнолетни, напускащи резидентния тип услуги.
- Предоставянето на социалната услуга „Приемна грижа” в община Попово е предпоставка всяко изоставено дете да намери подходящата среда, близка до семейната.
- Необходимост от създаване на мобилност за определени услуги за деца, предвид отдалечеността им от близките населени места до град Попово, тъй като това е пречка за социалната работа както с тях, така и със семействата им.

- През последните години в община Попово се разкриха главно услуги в общността и резидентен тип услуги, което е в отговор на социалната политика, налагаща се в страната.
- Спазвайки основните цел в стратегията беше закрит ДДЛРГ и като компенсирани услуги бяха разкрити две ЦНСТД/МБУ и ЦОП.
- С оглед на деинституционализацията беше разкрит ЦНСТД/МУ в отговор на закриването на домовете за деца и младежи с увреждания.
- Разкрит беше ЦНСТВХУИ, в който намериха подслон и грижи лица с умствена изостаналост, живеещи в социума от област Търговище.
- Все още не са достатъчни социалните услуги в общността, особено за рисковите групи възрастни хора и възрастни хора с увреждания.
- Липсва социална услуга и за хора без жилища или с негодни за живеене жилища.

Община Опака:

- Преобладават услугите в общността за възрастни.
- В сравнение с други общини в страната в община Опака има само една специализирана институция за възрастни, което е предпоставка за улеснен процес на деинституционализация.
- Услугите, свързани с оказване подкрепа на родители и деца (училище за родители, училищна подкрепа, информиране на децата за техните права и отговорности, услуги за свободното време на деца) липсват.
- Недостатъчен квалифициран персонал в системата на социалните услуги.
- В община Опака липсват услуги за: приемна грижа; подкрепа на деца и младежи с отклоняващо се поведение; на деца в риск за отпадане от училище.
- Персоналът на услугите възрастни с увреждания е недостатъчен и се нуждае от системна подкрепа по отношение на методическа подкрепа, обучение и супервизия.
- Най-развитата услуга в общността за стари хора е Домашният социален патронаж и Личният асистент, който би могъл да разшири обхвата на дейностите за подобряване на социалната подкрепа на клиентите чрез търсене на възможности за допълнително финансиране, което да намали броя на хората, които се отказват от ползване на услугата, поради завишаване на таксите.

Община Омуртаг:

- Изключително недостатъчен брой услуги в общността- Дневен център за стари хора, Домашен социален патронаж и приемна грижа.

- Наблюдава се тенденция за непълно използване капацитета на Дневния център за стари хора в гр. Омуртаг, което дава основания да се смята, че е необходимо подобряване на дейностите за разширяване на достъпа до услугата. Капацитетът на центъра е намален от 30 на 15 броя потребители от средата на 2015 г.
- Потребителите на Клуба на пенсионера и Клуба на инвалида също надвишават 100 души, въпреки, че тези две услуги не са регламентирани в правилника.

Община Антоново:

- Малка част от потребностите на жителите на община Антоново от социални услуги са удовлетворени. Самотни стари хора и хора с увреждания са едни от целевите групи за, които е необходимо да се осигурят услуги в общността, а именно, домашен помощник и социален асистент, личен асистент и др. Друга целева група, която се нуждае от услуга в общността е деца в риск и техните семейства. Също така децата и лицата от малцинствен произход, ниска грамотност, чести случаи на раждания от малолетни и непълнолетни деца, както и съжителство на малолетни и непълнолетни с пълнолетни.
- Социално икономическите условия в страната и в частност в общината, очертават нужда от ползване на специализирани институции за предоставяне на социални услуги - домове за стари хора, въпреки провежданата политиката за деинституционализация, Дневен център за предоставяне на социални услуги за хора с увреждания, Център за обществена подкрепа.

По отношение на характера на услугите

- Предоставяните услуги на територията на Област Търговище посрещат конкретни нужди в общността, но те обхващат малка част от идентифицираните рискови групи;
- Съществуват регионални диспропорции в картата на наличните социални услуги. Те са съсредоточени предимно в областния център;
- Силно е ограничен достъпа на големи уязвими групи до предоставяните социални услуги, особено от малките населени места и населените места в отдалечени райони;
- В областта вече съществува практика за предоставяне на мобилни социални услуги;
- При анализа на рисковите групи беше констатирана липсата на достатъчно точни данни за броя на лицата, които попадат в съответните групи, особено в случаите на потенциален риск;

- Данните за броя на лицата от съответните групи са приблизителни, тъй като рискът от социално изключване е резултат от съчетаване на фактори от различно естество, а не резултат от една единствена характеристика;
- Чрез проучването на потребностите се формираха рисковите групи, за които или не се предоставят социални услуги или те са недостатъчни.

По отношение на планирането, управлението и оценката:

- Като основен доставчик на социални услуги се очертават общините, с изключение на областния център, където има много добри практики за възлагане на управлението на социалните услуги чрез конкурс на НПО;
- Няма практика за системно проучване и оценка на потребностите на уязвимите групи на областно и общинско ниво;
- Слабо е развит и интегрирания подход в планирането и предоставянето на социалните услуги: междусекторното взаимодействие на социални, здравни и образователни услуги, жилищна политика;
- Изградените партньорства, доколкото ги има, нямат устойчив характер, а съществуват в рамките на отделни проекти и програми;
- Слабо е взаимодействието между институциите, НПО и самите потребители на услуги в процесите на формулиране на политиките и развитие на услугите;
- Липсва ефективна система за наблюдение, контрол и оценка на социалните услуги, базирана както на външния контрол, така и на развити системи за вътрешен контрол и оценка на постигнатото.

По отношение на развитието на човешките ресурси

- Недостатъчен е капацитета за управление и предоставяне на социалните услуги на областно и общинско ниво, за изграждане на партньорства и партньорски мрежи; Липсват програми за развитие на човешките ресурси на ниво доставчици, община и област;
- Налице са положителни практики и опит от изпълнението на европейски проекти на НПО в областния център, но липсва такъв капацитет в останалите общини. Натрупаният опит от НПО сектора в областния град не се мултиплицира в останалите общини.

ИЗВОДИ ЗА УСЛУГИТЕ ЗА ДЕЦА:

- Предоставяните към момента социални услуги за деца в общността са съсредоточени основно в областния център и в община Попово, като в общините Антоново, Опака и Омуртаг не се предоставят услуги от този вид, освен приемна грижа.

- По отношение на рисковите групи деца, развитите социални услуги подкрепят преди всичко децата с увреждания в общинските и областния център, като все още с недостатъчна подкрепа се ползват децата с увреждания в селските райони;
- Съществува и се развива гарантиран набор от услуги по превенция, които да оказват подкрепа на родители и деца, които да подпомагат отглеждането и възпитанието на децата, като училище за родители, училищна подкрепа, информиране на децата за техните права и отговорности, услуги за свободното време на децата. С изключение на областния център липсват регистрирани доставчици на социални услуги за деца в останалите общини;
- Наборът от услуги за превенция на попадането в рискови групи на деца се развива, като процесът вече се премества и към наличните рискови групи от родители в областта (млади майки с риск да изоставят децата си, бедни и самотни родители с нисък родителски капацитет, подкрепа на осиновители, родители на деца с отклоняващо се поведение);
- Положителният опит от предоставянето на приемната грижа в областния център следва да се мултиплицира на територията на цялата област;
- Закрити са всички специализирани институции на територията на област Търговище, като са развити и продължават да се развиват социалните услуги в общността;
- На територията на област Търговище липсва Кризисен център за жени и деца, жертви на насилие, където да се настаняват клиентите, когато трябва да напуснат дома си, за да се защитят;
- Липса на програми за извършители на насилие и липса на регламент за ползвателите на такива програми.

ИЗВОДИ ЗА УСЛУГИТЕ ЗА ЛИЦА И СТАРИ ХОРА:

- Най-развита услуга в общността за възрастни хора са Домашните социални патронажи, които се финансират и предоставят единствено от Общините. Тази услуга би могла да подобри дейността си по отношение на разширяване обхвата на предоставяните услуги и по отношение обучение на персонала за подобряване на качеството ѝ;
- Услугите Личен асистент, Социален асистент и Домашен помощник са добра алтернатива на институционализирането на възрастни самотни хора и на хора с тежки заболявания. Към момента те се предоставят основно по ОП „Развитие на човешките ресурси“;

- Услугите в общността за възрастни хора и хора с увреждания ползват към момента лица, предимно в общините Търговище, Попово и Омуртаг. Запазената тенденция за непълно използване на капацитета на Дневните центрове дава основания да се смята, че е необходимо подобряване на дейностите за разширяване на достъпа до тези услуги и тяхното разширяване със седмична грижа;
- Недостатъчен е броя на услугите от резидентен тип за възрастни с различни заболявания и проблеми, за да покрият констатираните потребности. С оглед предстоящия процес на деинституционализация на настанените в специализирани институции в други области следва да се планира разкриването на няколко услуги от този тип;
- Налице са положителен опит и резултати в предоставянето на услуги, финансирани от различни програми и проекти. Отчетена е липсата на устойчивост на социалните услуги, които не се финансират от републиканския и общинските бюджети;
- Защитените и наблюдавани жилища за възрастни с различни заболявания и проблеми са недостатъчни, за да покрият констатираните потребности;
- Опитът на неправителствените организации от община Търговище показва, че те са огромен ресурс, който би могъл да се използва успешно за разширяване обхвата и разнообразяване на услугите за различните групи потребители.
- Деинституционализацията и социалната изолация на хората с увреждания, живеещи в семейна среда поражда необходимост от изграждане на повече Центрове за настаняване от семеен тип, малки домове за стари хора и възрастни с увреждания със среда, близка до семейната, както и на повече Дневни центрове, Центрове за социална рехабилитация и интеграция, социални предприятия за хора с различни видове увреждания.
- Да се използва съществуващата материална база в по-малките населени места от областта за създаване на социални услуги от резидентен тип за възрастни хора;
- Наложително е изграждането на Хосписи за терминално болни и хора с тежки увреждания с чужда помощ – неподвижни, нуждаещи се от непрекъсната грижа, поради зачестилия брой клиенти за услугата.
- Необходимо е да се подобри качеството на живот на хората с деменция.
- Превенция на социалното изключване на хората с деменция, чрез изграждане на социални услуги в общността.

РАЗДЕЛ Б:

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ

3. ВИЗИЯ И ЦЕЛИ

3.1. ВИЗИЯ

Визията очертава стратегическите очаквания за перспективното развитие на основните процеси, свързани със социалните услуги в област Търговище. Тя предлага определен модел на това развитие. Визията е основен градивен и дефиниращ компонент за развитие на социалните услуги, като фокусира вниманието върху създаването на условия за пълноценна реализация, чрез грижа и подкрепа за местните общности, групи и хора в риск.

Визията на Стратегията за развитие на социалните услуги в област Търговище е:

В дългосрочен план в област Търговище да се развие иновативна и качествена система от социални услуги, насочена към подобряване качеството на живот, към пълноценната реализация и грижа за хората от рисковите групи, както и за тяхното социално включване.

3.2. ЦЕННОСТИ И ПРИНЦИПИ

Стратегията поставя човека в центъра на системата и гарантира неговите права за достоен и пълноценен живот, без оглед на етническата му принадлежност, пол, увреждане, възраст и социален статус.

Тя утвърждава следните **ценности** при планирането и предоставянето на социални услуги:

- Уважение и признание на правата и достойнството на всеки човек, общност и група;

- Толерантност и закрила от дискриминация, признаване на различията като ценност и ресурс за развитие;
- Благосъстояние и качество на живот, съответстващо на потребностите на хората;
- Пълноценно развитие на личността, разгръщане на физическите и умствени възможности на децата и всички жители на област Търговище;

Всички заинтересовани страни, участващи в процеса на стратегическото планиране, се обединиха около следните **принципи**:

- Защита на най-добрия интерес на хората от рисковите групи при планирането и предоставянето на социалните услуги;
- Съответствие на социалните услуги с международните документи, относно човешките права;
- Законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България;
- Ефективност и прозрачност при усвояването на финансовите средства;
- Равен достъп за всички живеещи на територията на областта, чрез осигуряване на мобилни, иновативни и гъвкави услуги;
- Прилагане на интегриран подход в грижата за човека, общностите и групите в риск;
- Планиране и предоставяне на мрежа от гъвкави социални услуги, отговарящи на реалните нужди на потребителите;
- Иновативност в процеса на планиране и предоставяне на социални услуги;
- Изграждане на устойчиви партньорства и съгласуваност между заинтересованите страни в процесите на планиране, предоставяне и управление на социалните услуги;
- Повишаване на качеството на социалните услуги, надграждане и усъвършенстване на съществуващите практики в предоставянето на социални услуги в общността;
- Подкрепа на персонала за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти;
- Насърчаване на гражданския сектор за участие в планирането, предоставянето, мониторинга и оценката на мрежата от социални услуги и дейности;
- Признаване на правото на участие и личен избор на потребителите при предоставяне на най-подходящите за тях социални услуги;
- Недискриминация, обществена толерантност и солидарност към всички социални групи.

3.3. ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ

Приоритетните направления в Областната стратегия са изведени след задълбочен анализ на идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от спешна намеса за решаване на ключови и критични проблеми на жителите на областта. Същите са групирани в две посоки – отнасящи се до съдържанието на социалните услуги и до начина на функциониране и изпълнение на услугите и мерките за социално включване.

Избраните приоритетни направления **за съдържанието на социалните услуги** включват:

1. Развитие на услуги в общността за социално включване и за превенция на социалното изключване и изолация на рисковите групи

Практиката в предоставянето на социални услуги показва, че инвестирането в развиване на услуги по превенция на общинско ниво е ефективно по отношение на ранна реакция и предотвратяване на проблеми в техния зародиш. Вложените средства в тази насока за един ползвател са много по-малко в сравнение с услугите, които се предоставят спрямо изявили се вече проблеми.

Приоритетно направление на областната стратегия е развиване на услуги по превенция на рискови фактори, ситуации и събития, които могат да водят до социална изолация или да я задълбочават. Тези услуги ще бъдат развивани на **общинско** и **междубщинско** ниво и ще бъдат **мобилни**, за да могат да обхванат максимално голям брой ползватели. Услугите в това направление са насочени към подкрепа на семействата и индивидите за оставане в тяхната семейна и домашна среда, развитие на индивидуалните и общностни умения и ресурси, превенция на насилието, различни форми на експлоатация, превенция на противоправно поведение, социална маргинализация.

Ще бъдат предоставяни и услуги за социално включване и интеграция на хора, групи и общности, които се намират в социална изолация.

2. Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа

Държавната политика от 2000 г. активно насърчава процеса на деинституционализация поради лошото качество на грижата в институциите, негативното влияние върху настанените там и значителните разходи за поддържане на институционалната система. На територията на област Търговище са закрити специализираните институции за деца, има само две специализирани институции за възрастни.

Залегналите в Областната стратегия мерки и дейности трябва да доведат до поетапно намаляване капацитета на СИ за възрастни и разкриване на алтернативни услуги от резидентен тип. За целта ще се изградят и развият качествени социални услуги от резидентен тип и услуги, предоставяни в общността.

Функционалните приоритетни направления, които подпомагат ефективното изпълнение на основните дейности в Областната стратегия, са:

3. Развитие на човешките ресурси

В направеното проучване и в анализа е отчетен недостиг на квалифициран персонал за разкриване и управление на социалните услуги, особено в по-малките общини от областта. Това е идентифицирано като основен риск за реализация на стратегията. Необходимо е планиране на мерки и дейности за изграждане и развитие на човешките ресурси, както за управлението, така и за предоставянето на социални услуги в съответствие със съвременните стандарти. Успоредно с провеждането на обучения и супервизия, ще се развият механизми и стимули на областно ниво за подкрепа на доставчиците, целящи повишаване качеството на предоставяните социалните услуги.

4. Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество

Въвеждането на ефективна система от социални услуги на областно ниво изисква активно развиване на партньорствата между общините за разкриване на конкретни социални услуги и мерки за социална подкрепа. Характерът на проблемите на хората в риск предполага прилагане на интегриран подход, който може да се постигне само чрез партньорство и взаимодействие между различните публични и частни организации - участници в секторите социални услуги и подпомагане, образование, здравеопазване, заетост, инфраструктура и жилищна среда.

3.4. ПРИОРИТЕТНИ ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

Планираните дейности в Областната стратегия ще обхванат всички рискови групи, изведени при анализа на ситуацията. Определянето на приоритетни целеви групи в никакъв случай не изключва останалите рискови групи, но задава основния фокус на интервенцията през периода на стратегията.

Приоритетните целеви групи, към които са насочени социалните услуги и мерки за социално включване в област Търговище, са:

1. Деца, отглеждани в специализирани институции:

- 1.1. Деца в СИ, настанени извън област Търговище.
2. Деца в риск, отглеждани в семейна среда:
 - 2.1. Деца в риск от изоставяне;
 - 2.2. Деца с увреждания и техните семейства;
 - 2.3. Неглижирани деца;
 - 2.4. Деца в неравностойно положение;
 - 2.5. Деца с противообществени прояви;
 - 2.6. Деца на улицата, проституиращи, жертва на домашно насилие, на трафик, на тежки форми на детски труд;
3. Деца, необхванати от училищната мрежа, трайно не посещаващи училище, отпаднали или в риск от отпадане от училище.
4. Лица с увреждания и техните семейства, в т. ч. лица с увреждания в общността и в СИ.
5. Стари хора с фокус към самотноживеещи, особено в изолираните селски райони.
6. Специфични общности и групи в риск:
 - 6.1. Етнически общности в неравностойно положение с фокус върху ромската общност в сегрегирани квартали и махали;
 - 6.2. Безработни лица;
 - 6.3. Неграмотни, хора с основно и по-ниско образование;
 - 6.4. Хора, напускащи местата за лишаване от свобода и хора, осъдени на пробация.

3.5. ЦЕЛИ

ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ 1:

Развитие на социални услуги в общността за социално включване и превенция на социалното изключване и изолация на рисковите групи.

Обща цел 1:

Създаване на условия за предотвратяване на рисковите фактори, водещи до социална изолация. Подкрепа за социално включване на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи.

Специфични цели:

- **Специфична цел 1.1.** Намаляване изоставянето на деца и настаняването им в СИ. Подкрепа за задържането им в биологичното семейство.
- **Специфична цел 1.2.** Подкрепа за социално включване на деца и семейства в риск.
- **Специфична цел 1.3.** Подкрепа за социално включване на деца с увреждания и техните семейства.
- **Специфична цел 1.4.** Развитие на мрежа от услуги в общността за обхващане на хората с увреждания от област Търговище.
- **Специфична цел 1.5.** Развитие на мрежа от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в домашна и семейна среда.
- **Специфична цел 1.6.** Да се осигури достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до семейната.
- **Специфична цел 1.7.** Осигуряване на подкрепа за социално включване на уязвими лица, групи и общности.

ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ 2:

Деинституционализация и подобряване качеството на резидентна грижа

Обща цел 1:

Подобряване качеството на живот на възрастни, настанени в специализирани институции, съобразно техните специфични потребности и подобряване качеството им на живот, чрез осигуряване на алтернативни форми на грижи.

Специфични цели:

- **Специфична цел 2.1.** Подобряване качеството на грижа в институциите за хора с увреждания, резидентните услуги и разкриване на социални услуги в общността.
- **Специфична цел 2.2.** Подобряване качеството на грижа в институциите за стари хора и разкриване на социални услуги в общността.

ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ 3:

Развитие на човешките ресурси

Обща цел 3.

Създаване на ефективна система за развитието на човешките ресурси и повишаване качеството на социалните услуги в област Търговище

Специфични цели:

- **Специфична цел 3.1.** Да се стимулира развитието на административния и организационния капацитет на областно и общинско ниво.
- **Специфична цел 3.2.** Да се осигури подкрепа на персонала на социалните услуги за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти.
- **Специфична цел 3.3.** Да се осигури системен контрол върху качеството на предоставяните социални услуги.

ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ 4:

Изграждане на междусекторно сътрудничество и междуобщинско партньорство

Обща цел 4. Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

- **Специфична цел 4.1.** Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.
- **Специфична цел 4.2.** Да се стимулира междуобщинското партньорство в планирането и предоставянето на социалните услуги.

3.6. Ключови индикатори за успех

Постигането на целите на стратегията в рамките на следващите пет години трябва да подобри качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общностите в неравностойно положение. Качествената промяна в ситуацията в област Търговище ще бъде измервана, чрез система от качествени и количествени индикатори за напредъка в решаването на идентифицираните проблеми.

Ключовите базисни индикатори за промяната в ситуацията ще покажат разликите при сравнението на показателите за настоящия момент с данните към 2020 г. Такива са:

- Развита иновативна и качествена система от социални услуги в подкрепа на интегритета на семейства и общности в област Търговище в съответствие с националните приоритети за социално включване и деинституционализация;
- Подобри възможности за достъп до услуги и ресурси на максимален брой уязвими деца, лица, групи и общности;

- Степен на обхващане на пръснати рискови групи, чрез развитие на мобилни услуги в област Търговище;
- Постигната качествена промяна в съотношението между предоставяните типове социални услуги, чрез значително увеличаване на дела на услугите в общността и намаляване делът на услугите от резидентен тип;
- Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за старите хора в област Търговище с приоритетно обхващане на самотноживеещите в изолирани населени места;

Ключовите количествени индикатори за успеха на осъществената интервенция в рамките на периода по изпълнение на Стратегията са:

- Предоставяне на социално- здравни услуги за превенция на 50% от децата и семействата в риск;
- Превенция на изоставянето на деца от 0 до 3 години и подобряване на родителските умения на 25 бременни и техните деца от ромски произход средногодишно;
- Осигурен достъп до социални услуги на 50% от децата и семействата в риск на територията на област Търговище;
- Предотвратяване на изоставянето и negliжирането на 120 деца, настанени в семейства на близки и роднини;
- Осигурени 200 приемни семейства за настаняване на деца в областта в края на 2020 г.;
- Разширен териториален обхват за услугите за деца и уязвими семейства в ЦОП – обхванати са четири от общините в областта;
- Намаляване с около 30 % на децата отпаднали от училище до края на 2020 г.;
- Осигурени услуги на 160 семейства на деца с увреждания;
- Осигурена рехабилитация и услуги за 300 лица с увреждания и техните семейства средно на година;
- Осигурен достъп до услуги за около 40 % от лицата с увреждания и техните семейства до края на 2020 г.;
- Увеличаване с поне 40 % на наетите лични и социални асистенти/ домашни помощници за лица с увреждания до 2020 г.;
- Подобри и разширени услуги в домашна среда за 100 самотно живеещи лица от областта, средногодишно;
- Подобен достъп до здравни, образователни и социални услуги на 200 деца и лица от уязвимите общности и групи в общините Попово, Опака и Антоново;
- Осигурена подкрепа за социално включване на 40% от младежите отпаднали от училище;

- Подобрени възможности за социална интеграция и достъп до заетост на 30% от безработните лица с основно и по-ниско образование до края на 2020 г.

4. ИНТЕРВЕНЦИЯ - СОЦИАЛНИ УСЛУГИ И МЕРКИ

Планираната интервенция очертава общата картина на развитието на мрежа от социални услуги на областно и общинско ниво през следващите 5 години – от 2016 до 2020 година. Стратегията определя:

- развитието на **съществуващите социални услуги** през следващите 5 години с ясно виждане за конкретните перспективи към разширяване, реформиране или към закриване на всяка услуга/дейност;
- разкриването на **нови социални услуги** за приоритетните целеви групи, включително иновативни услуги, които не съвпадат изцяло със стандартните държавно-делегираны дейности;
- иницирирането на **междусекторни „смесени“ иновативни услуги** и програми;
- паралелното развитие на **мерки и политики за социално включване** в приоритетните свързани сектори (образование, здравеопазване, заетост, жилищна среда и инфраструктура), чрез които се решават конкретни проблеми на рисковите групи и/или се създават условия за ефективно функциониране на социалните услуги.

Услугите и мерките са описани към съответното приоритетно направление, като се правят препратки и уточнения в случаите, когато една социална услуга изпълнява дейности, отнасящи се до две или повече приоритетни направления или конкретна цел. Социалните услуги и дейности се разглеждат като система от услуги, които си взаимодействат и допълват, за да се постигне ефект и реална полза за обхванатите целеви групи.

4. 1. ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ 1:

Развитие на социални услуги в общността за социално включване и превенция на социалното изключване и изолацията на рисковите групи.

Обща цел 1.

Създаване на условия за предотвратяване на рисковите фактори, водещи до социална изолация. Подкрепа за социалното включване на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи.

Специфична цел 1.1. Намаляване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции. Подкрепа за задържането им в биологичното семейство.

Мярка 1.1.1. Комплексна програма за превенция на изоставянето и задържане на деца в биологичното семейство.

За да се предотврати изоставянето на новородени деца е необходимо работата по превенция да започне преди раждането на детето - успехът на превенцията зависи от ранната навременна намеса и продължителността на социалната работа с бъдещата майка, нейното семейство и близко обкръжение. Предотвратяването на изоставянето и настаняването на деца на по-голяма възраст ще включва комплексни програми за семейна подкрепа – социална, достъп до образование, здравни грижи, жилищна политика, заетост и др. Ще намалееят случаите на нежелана бременност и оттук ще намалее и рискът от изоставяне и ранна институционализация на бебета непосредствено след раждането им.

Дейност 1.1.1.1. Разкриване на междусекторна услуга Комплекс за здравно-социални услуги в общността.

Ще бъде разкрита междусекторна услуга **Комплекс за здравно-социални услуги в общността** в гр. Търговище за деца от 0 до 7 години и техните родители от рискови групи. Ще се формират и развиват родителските умения, ще се работи за ранна интервенция на уврежданията, семейно консултиране и подкрепа, здравна консултация за деца, мониторинг на готовността за обучение, допълнителна подготовка за ранен старт в училище и индивидуална педагогическа подкрепа за деца с увреждания. Комплекс за здравно-социални услуги в общността включва седем социални и здравни услуги, разпределени в два центъра:

Център за ранна интервенция на деца с увреждания;

- „Ранна интервенция на уврежданията“ – услугите ще се предоставят на 45 деца и 75 родители.
- „Индивидуална педагогическа подкрепа на деца с увреждания“ - услугите ще се предоставят на 30 деца с увреждания.

Център за консултиране, подкрепа и здраве в семейството.

- „Предоставяне на психологическа подкрепа и консултация на бъдещи и настоящи родители за формиране и развитие на родителски умения“.
- „Семейно консултиране и подкрепа“.
- „Индивидуална и групова работа с деца и родители, включително с деца и родители, които не са от уязвими групи с цел посещаване на детска градина“.

Трите услуги за предназначени за 300 семейства в двугодишния период на проектното финансиране.

- „Допълнителна педагогическа подготовка за повишаване на училищната готовност на децата за равен старт в училище“ - услугите ще се предоставят на 30 потребителя за един месец.
- „Подкрепа за осигуряване на здравна детска консултация и дейности по превенция на заболяванията“ - услугите ще се предоставят на 500 потребителя.

Комплекса за здравно-социални услуги в общността ще започне предоставянето на услугите през 2016 г.

Предоставяне на социално- здравни услуги за превенция на 50% от децата и семействата в риск.

Дейност 1.1.1.2. Развитие на междусекторна услуга Център за майчино и детско здраве (с изградени мобилни екипи за населени места в община Търговище).

Центъра за майчино и детско здраве предоставя услуги на неосигурени бременни жени от ромски произход и техните новородени деца от гр.Търговище и селата Давидово, Голямо Ново и Подгорица, които са с концентрирано население от ромски произход. Услугата се предоставя по проектно финансиране за период от година и половина, като след това е необходимо осигуряване на устойчивост.

Дейностите на центъра са насочени към:

- Осигуряване на минимум четири прегледа при АГ специалист, преди раждане.
- Допълнителна подкрепа за лечение /при необходимост/ и подготовка на бременните за раждане – Училище за бременни.
- Ежемесечни домашни посещения от медицински персонал на новородените, през първите шест месеца, подкрепа за кърмене, лечение и отглеждане – Училище за родители.
- Скрининг на деца от 0 до 7 години за ранно откриване на заболявания.
- Подкрепа за включване в детски градини.

Планира се откриване на центъра през 2016 г., със срок на действие 18 месеца, като услугите се предвижда да бъдат ползвани от 25 бременни и 25 новородени.

Превенция на изоставянето на деца от 0 до 3 години и подобряване на родителските умения на 25 бременни и техните деца от ромски произход средногодишно.

Мярка 1.1.2. Развитие на мрежа от ЦОП за обхващане на децата в риск в област Търговище.

Дейност 1.1.2.1. Увеличаване капацитета на наличния ЦОП – гр. Търговище от 66 на 80.

На територията на община Търговище от 2005 г. към КСУДС – гр. Търговище функционира ЦОП, с капацитет 60 потребители. От изготвяните мониторингови доклади по изпълнение на Областната стратегия за 2011 – 2015 г. е изведена необходимост от увеличаване капацитета на услугата. Тези данни се подават ежемесечно и на тримесечие към ДСП – гр. Търговище, РДСП – гр. Търговище и Община Търговище. ЦОП – гр. Търговище има възможност да предоставя качествена услуга и при увеличен капацитет от 66 на 80.

Прогнозира се капацитетът да бъде увеличен на 80 места през 2016 г.

Дейност 1.1.2.2. Увеличаване капацитета на наличния ЦОП – гр. Попово от 30 на 40.

На територията на община Попово от 2014 г. функционира ЦОП, с капацитет 30 потребители. От изготвения общински анализ на потребностите е изведена необходимост от увеличаване капацитета на услугата.

Прогнозира се капацитетът да бъде увеличен на 40 места през 2018 г.

Дейност 1.1.2.3. Разкриване на 2 нови ЦОП - един в гр. Омуртаг и един в гр. Антоново.

Новите Центрове за обществена подкрепа на деца и семейства в риск се планира да бъдат разкрити в гр. Омуртаг и гр. Антоново, с което ще се обезпечи предоставяне на услугата, във всички общини на територията на областта. Всеки ЦОП ще бъде с териториален обхват населените места от съответната община. Дейностите в ЦОП ще бъдат насочени към превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, развиване на умения за самостоятелен живот, приемна грижа и осиновяване, превенция на отклоняващото се поведение.

Конкретните услуги във всеки Център за обществена подкрепа включват: семейно консултиране и подкрепа; консултиране и информиране за проблеми, свързани с развитието на децата от съответната възраст; индивидуални и фамилни консултации в случаи на кризи в семейството; превенция на рисковото и асоциално поведение на деца и младежи; подкрепа за професионално ориентиране на деца и младежи; семейно планиране, подготовка за родителстване, работа на ниво родилен дом, психологическо консултиране и рехабилитация, обучения в умения за самостоятелен живот, превантивни програми на ниво училище, информационни кампании, оценяване, обучение, наемане и подкрепа на приемни родители, подготовка и подкрепа на осиновители.

Ползвателите на ЦОП ще бъдат насочвани от ОЗД и други свързани структури – лечебни заведения за болнична и доболнична помощ, детски градини и училища, структури от системата за борба с противообществените прояви, общински администрации и др. Центровете за обществена подкрепа ще предоставят услуги и чрез мобилни екипи.

Планирано е разкриването на ЦОП в гр. Омуртаг през 2019 г. с капацитет 60 места и ЦОП в гр. Антоново, през 2017 г., с капацитет 50 места. Тъй като ЦОП в двете общини ще предоставят базисни услуги за превенция и за подкрепа на деца и семейства е необходимо да бъдат разкрити, като държавно делегирана дейност.

С разкриването на новите центрове за обществена подкрепа, както и с увеличаване капацитета на наличните, се предвижда да бъдат обхванати 50% от децата и семействата в риск на територията на областта.

Осигурен достъп до социални услуги на 50 % от децата и семействата в риск на територията на област Търговище.

Мярка 1.1.3. Осигуряване на грижа за децата в риск от изоставяне и negliжиране, чрез настаняване при близки и роднини и за деца настанени в резидентни услуги.

Дейност 1.1.3.1. Съвместни дейности на ЦОП и ОЗД за настаняване в семейства на близки и роднини на деца в риск от изоставяне и на negliжирани деца.

Планира се увеличаване на броя на децата, настанени в семейства на близки и роднини - поне на 120 семейства ще им бъде оказана подкрепа в тази насока и 120 negliжирани и в риск от изоставяне деца ще бъдат настанени в семейства на близки и роднини.

Предотвратяване на изоставянето и negliжирането на 120 деца, настанени в семейства на близки и роднини.

С тази дейност целим повишаване родителския капацитет на семействата в риск, както и намаляване броя на децата, настанени извън разширеното семейство. Включва съвместни дейности на ЦОП и ОЗД за настаняване в семейства на близки и роднини на деца в риск от изоставяне, negliжирани деца и оказване на подкрепа.

Настаняването при близки и роднини осигуряват устойчива семейна грижа за детето в среда близка до семейната.

Дейност 1.1.3.2. Осигуряване на устойчивост на разкритите резидентни услуги за деца/младежи без увреждания

На територията на областта функционират три ЦНСТ за деца/младежи без увреждания:

ЦНСТ за деца/младежи без увреждания в гр.Търговище, разкрито през 2015 г., чрез компенсирана промяна след закриване на услугата „Звено майка и бебе“. Услугата е с капацитет 10 места и се финансира като делегирана от държавата дейност.

ЦНСТ за деца/младежи без увреждания в гр.Попово – два центъра с капацитет 12 места за всеки от тях. Разкрити са през 2014 г., чрез компенсирана промяна след закриване на ДДЛРГ гр.Попово.

Дейност 1.1.3.3. Разкриване на ЦНСТ за деца и младежи без увреждания в община Омуртаг.

Планирано е разкриването на ЦНСТ за деца и младежи без увреждания в община Омуртаг, с капацитет 15 места, през 2019 година.

Мярка 1.1.4. Услуги в подкрепа на осиновяването.

Дейност 1.1.4.1. Съвместни дейности на ЦОП и ОЗД за развиване на услуги в подкрепа на осиновяването, чрез консултации и програми.

Към ЦОП се предоставят услуги в подкрепа на осиновяването, като обучените специалисти провеждат социални и психологически консултации съвместно със социалните работници от ОЗД. Могат да се развият различни форми на групи за подкрепа и взаимопомощ на кандидат-осиновители, осиновители и осиновени. Предвижда се осигуряване на подкрепа и консултиране на поне 60% от кандидат-осиновителите, чрез различни програми от специалистите в ЦОП.

Мярка 1.1.5. Развитие на услугата по приемна грижа в област Търговище.

Дейност 1.1.5.1. Разширяване обхвата на услугата, с фокус в общините Омуртаг и Опака и осигуряване на устойчивост в останалите общини – Търговище, Попово и Антоново.

На територията на област Търговище услугата Приемна грижа се предоставя по Проект „Приеми ме“ в две общини – Търговище и Попово и като държавна дейност, чрез Дирекциите СП в общините Омуртаг и Антоново. Към момента единствено на територията на община Опака услугата не се предоставя, като е планирано развиване на услугата през 2017 г.

Дейностите на услугата са насочени към:

- Информационни кампании;
- Оценяване и обучение на приемни семейства;
- Одобрение на кандидатите за приемни родители;
- Напасване;
- Наблюдение и подкрепа;
- Фокус върху децата с увреждания;
- Превенция на изоставянето на ниво родилен дом.

Планира се услугата приемна грижа да премине като Държавно делегирана дейност. Годишно ще бъдат обучавани около 20 приемни семейства в областта.

Осигурени 200 приемни семейства за настаняване на деца в областта в края на 2020 г.

Специфична цел 1.2. Подкрепа за социално включване на деца и семейства в риск.

Мярка 1.2.1. Осигуряване на подкрепа на децата и лицата, жертви на насилие.

Дейност 1.2.1.1. Осигуряване на устойчивост и увеличаване на капацитета на съществуващия ЦСРИ за жертви на домашно насилие.

Центърът за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ) е комплекс от социални услуги, свързани с извършване на рехабилитация, социално-правни консултации, образователно и професионално обучение и ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване. Центъра предоставя услуги на територията на област Търговище.

ЦСРИ функционира от 2006 г. Целевата му група е: жертви на домашно насилие над 18 г. Услугата се предоставя в общинска сграда, която е предоставена безвъзмездно на Асоциация „Ная“. Центърът партнира добре с МВР, Районна прокуратура, ДСП, Районен и Окръжен съд, Национална комисия за борба с трафика на хора, доставчици на социални услуги с кризисни центрове в гр. Плевен и гр. Силистра.

Планира се Центъра да премине в държавно делегирана дейност през 2016 г. с капацитет 30 места. Прогнозира се капацитетът да бъде увеличен през 2020 г. от 30 места на 50 места.

Дейност 1.2.1.2. Осигуряване на устойчивост на Център за превенция, консултиране и възстановяване на жертви на насилие и техните извършители.

Целевата група деца и лица, жертви на насилие и техните извършители, учители и специалисти в училищата. В центъра ще се предоставят следните услуги на територията на област Търговище.

- Консултиране и подкрепа на жертвите на насилие;
- Работа по превенция на насилието;
- Осигуряване на нормален живот на жертвите на насилие;
- Подкрепа за корекция на поведението на извършители на насилие.

Услугата се предоставя съвместно от полиция, неправителствена организация и община Търговище. Капацитета на услугата е 100.

Дейност 1.2.1.3. Създаване на Кризисен център към Център за превенция, консултиране и възстановяване на жертви на насилие и техните извършители.

В Кризисния център ще се осигурят подслон и условия за живот на жертви на насилие. Планира се откриване на услугата през 2018 г. с капацитет 12 места.

Дейност 1.2.1.4. Създаване на Социално предприятие за лица, жертви на насилие.

Социалното предприятие е стопанска дейност, осъществявана от нестопанска организация, предоставяща социални услуги на групи в неравностойно положение, за осигуряване на финансова подкрепа на нейните мисия и цели.

С разкриването на социалното предприятие в Търговище ще се осигури заетост на лицата, жертви на насилие. Услугата ще бъде разкрита през 2017 г., с капацитет 8 места.

Мярка 1.2.3. Предоставяне на подкрепа на семейства с деца и младежи с рисково поведение.

Дейност 1.2.3.1. Предоставяне на подкрепа от ЦОП на семейства с деца и младежи с рисково поведение.

В ЦОП ще се предоставя подкрепа на семействата на деца и младежи с рисково поведение – девиантно и делинквентно поведение, противообществени прояви, въввлечени в трафик, проституция и други рискове.

Услугите ще са фокусирани върху подкрепата за превенция и преодоляване на рисково поведение при децата, младежите и техните семейства. Директна работа с деца с рисково поведение: консултиране и подкрепа за деца и семействата им. Планира се организирането на извънкласни занимания и дейности за деца – спорт, клубове по интереси и др.; образователни програми за правата и задълженията на гражданите и санкциите при нарушаването им; образователни програми за опасностите и последиците от употребата на наркотици и алкохол, тютюнопушене, рисково сексуално поведение и др.

В процеса на предоставяне на услугите ЦОП ще си партнира с МКБППМН, ДПС и други институции.

Разширен териториален обхват за услугите за деца и уязвими семейства в ЦОП – обхванати са четири от общините в областта;

Дейност 1.2.3.2. Реализиране на общински междусекторни инициативи, кампании и програми за превенция и подкрепа на семействата с деца и младежи с рисково поведение.

Ще се реализират междусекторни инициативи, кампании и програми, фокусирани върху подкрепата за преодоляване и превенция на рисково поведение при децата, младежите и техните семейства, консултиране и подкрепа за деца и семействата им. Планира се организирането на извънкласни занимания и дейности за деца – тренинги, спорт, клубове по интереси и др.; образователни програми за правата и задълженията на гражданите и санкциите при нарушаването им; образователни програми за опасностите и последиците от употребата на наркотици и алкохол, тютюнопушене, рисково сексуално поведение и др.

Ще бъдат изградени партньорства между НПО, МКБППМН, ДПС, училища и др. институции.

Мярка 1.2.4. Предоставяне на подкрепа на деца, отпаднали от училище и в риск от отпадане от училище.

Дейност 1.2.4.1. Реализиране на междусекторни инициативи, кампании и програми за превенция и подкрепа на децата, отпаднали от училище и в риск от отпадане.

Услугите ще са фокусирани върху подкрепата за преодоляване и превенция на отпадането от училище на децата. Планира се организирането на извънкласни занимания и дейности за деца – спорт, клубове по интереси и др.; образователни програми за правата и задълженията на гражданите и санкциите при нарушаването им.

Центровете за обществена подкрепа ще подкрепят децата, отпаднали от училище и в риск от отпадане, като предоставят услуги в областта на консултирането, работа с децата и техните семейства. Специалистите ще дават информация по отношение на правата и задълженията на родителите, учителите и гражданите, свързани със задължителното образование и необходимостта от него.

На около 30% от децата ще им бъде оказана подкрепа, във връзка с отпадането от училище и връщането им в училищна среда. На тези групи ще им бъде предоставена пълна информация за полезността на училището не само като институция за усвояване на знания, а и за начина на общуване с връстници и възрастни; посещаване на културни мероприятия; ситуационни игри за по-успешно реализиране в обществото и много други занимания и дейности.

Ще се изпълняват междусекторни инициативи, кампании и програми, фокусирани върху подкрепата за преодоляване на отпадането от училище. Това е необходимо с цел изграждане на нови ресурси за справяне в ситуации на риск от отпадане от училище, развиване на способности, свързани с дисциплина, здравна култура, спазване на правила и в същото време изразяване на собствена инициатива и идеи за мотивация, свързана с посещението на училище.

Намаляване с около 30 % на децата отпаднали от училище до края на 2020 г.

Специфична цел 1.3. Подкрепа за социално включване на деца с увреждания и техните семейства.

Мярка 1.3.1. Разкриване на ЦСРИ за осигуряване на качествена здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация за децата с

увреждания и подкрепа за техните семейства и създаване на устойчивост на действащите услуги.

Дейност 1.3.1.1. Осигуряване на устойчивост на ЦСРИ гр. Попово.

Изграденият ЦСРИ в гр. Попово ще продължи своята дейност, като се предоставят медицинска и социална рехабилитация, здравни грижи, информация и консултации. Предвижда се да бъде увеличен капацитетът му през 2020 г. от 55 на 60 потребители.

Дейност 1.3.1.2. Осигуряване на устойчивост на ЦСРИ гр. Търговище.

Изграденият ЦСРИ в гр. Търговище ще продължи своята дейност, като се предоставят медицинска и социална рехабилитация, здравни грижи, информация и консултации. Предвижда се да бъде увеличен капацитетът му през 2017 г. от 25 на 30 потребители.

Дейност 1.3.1.3. Изграждане на два нови ЦСРИ – един в град Омуртаг и един в град Опака.

В новоизградените ЦСРИ ще се предоставят медицинска и социална рехабилитация, здравни грижи, информация и консултации. Освен това семействата и близките, които полагат грижи за хора с увреждания, ще получават в ЦСРИ специализирана подкрепа, информиране и консултиране (здравно, психологическо, социално, юридическо). Ще се предоставят консултации за семействата и обучения за ползване на техническите помощни средства и др.

Планира се услугата да бъде разкрита в гр. Омуртаг през 2019 г., с капацитет 30 места, в гр. Опака да бъде разкрита през 2019 г., с капацитет 20 места.

Годишно в ЦСРИ ще се провеждат обучения, консултации и подкрепа минимум на 160 семейства на деца с увреждания.

Осигурени услуги на 160 семейства на деца с увреждания.

Дейност 1.3.1.4. Осигуряване на устойчивост на разкритите резидентни услуги за деца/младежи с увреждания

На територията на областта функционират четири ЦНСТ за деца/младежи с увреждания, разкрити във връзка с процеса на деинституционализация, както следва:

ЦНСТ за деца/младежи с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи гр.Търговище, изграден по проект „Посока семейство“, във връзка със закриването на ДМСГД гр.Търговище. Функционира от 2015 г. по проект, а от 01.01.2016 г. се финансира като делегирана от държавата дейност. Капацитета на услугата е 8 места.

ЦНСТ за деца/младежи с увреждания 1 и 2 в гр.Търговище, изградени по проект „Детство за всички“, във връзка със закриване на ДДУИ гр.Търговище. Функционират от 2014 г. по проект, а от 01.02.2015 г. се финансират като делегирана от държавата дейности. Капацитета на услугите е 14 места за всеки от

центровете. Децата и младежите от центровете ползват съпътстващи услуги – ЦСРИ за деца с увреждания гр.Търговище, ДЦВХУ гр.Търговище и др..

ЦНСТ за деца/младежи с увреждания в гр.Попово, изграден по проект „Детство за всички“. Функционира от 2014 г. по проект, а от 01.11.2015 г. се финансира като делегирана от държавата дейност. Капацитета на услугата е 14 места.

Дейност 1.3.1.5. Разкриване на ЦНСТ за деца/младежи с увреждания в община Омуртаг.

Планирано е разкриването на ЦНСТ за деца и младежи с увреждания в община Омуртаг, с капацитет 15 места, през 2019 година.

Мярка 1.3.2. Осигуряване на гъвкава, почасова, дневна и седмична грижа за децата с увреждания, отглеждани в семейна среда.

Дейност 1.3.2.1. Изграждане на Дневен център за деца с увреждания седмична грижа с общ капацитет 40 места в град Търговище.

Дневните центрове са основна форма на социална услуга в общността, предлагаща храна, дневна грижа и възможности за общуване. В дневния център ще се предоставят почасови, полудневни, дневни и седмични услуги за деца от 0 до 7 години. Превенция на изоставянето, развитие на различни навици и умения, психологическа диагностика, консултация и оценка на ресурсите на детето и рехабилитация. В тези услуги ще бъдат включени разнообразни занимания и дейности, необходими за социализацията и интеграцията на децата.

Планира се услугата да стартира през 2017 г., като ДДД с капацитет 40 места.

Специфична цел 1.4. Развитие на мрежа от услуги в общността за обхващане на хората с увреждания на територията на област Търговище.

Мярка 1.4.1. Разширяване на броя, капацитета и спектъра на дейности на социалните услуги за подкрепа на социалното включване и реализацията на лицата с увреждания.

Дейност 1.4.1.1. Изграждане на три нови ЦСРИ - един за лица с увреждания в град Търговище и два за деца и лица с увреждания в гр. Опака и гр. Омуртаг, както и увеличаване капацитета на наличния ЦСРИ в град Попово.

Планира се услугите да бъдат разкрити, както следва: гр. Търговище – разкриване през 2017 година с капацитет 30 места, гр.Омуртаг – разкриване 2019 г. с капацитет 30 места и гр. Опака през 2019 г. с капацитет 20 места. Планира се бъде увеличен капацитетът на ЦСРИ в град Попово до 2020 г. на 60 потребители.

Дейностите, които ще предоставя услугата са свързани с медицинска и социална рехабилитация, консултиране-правно, здравно, социално, психологическо,

програми за социални умения за самостоятелен живот, посредничество пред различни институции и други.

Целта е да се обхванат около 300 лица с увреждания и техните семейства средно на година.

Осигурена рехабилитация и услуги за 300 лица с увреждания и техните семейства средно на година.

Дейност 1.4.1.2. Осигуряване устойчиво развитие на съществуващия Обществено – информационен център в град Търговище.

Към момента функциониращия ОИЦ с капацитет 60 ползватели предлага консултиране, психологическа подкрепа и информиране на лица с увреждания от община Търговище. Услугата се предоставя от Центъра за психологически изследвания - клон Търговище. Предвижда се дейността да бъде продължена и през следващите пет години.

Дейност 1.4.1.3. Провеждане на консултации в ЦСРИ, обучения и подкрепа на лица с увреждания и техните семейства.

В ЦСРИ ще се предоставят услуги за развиване на умения за самостоятелен живот и превенция на рисковото поведение; психологическо консултиране, семейно консултиране, медиация, рехабилитация, младежки информационно-консултантски и обучителни услуги, свързани с повишаване на квалификацията, преквалификация, кариерно консултиране и посредничество за намиране на работа.

Очаква се около 40% от лицата с увреждания и техните семейства да бъдат обхванати към 2020 г.

Осигурен достъп до услуги за около 40 % от лицата с увреждания и техните семейства до края на 2020 г.

Дейност 1.4.1.4. Оптимизиране дейността на съществуващия Дневен център за възрастни хора с увреждания гр. Търговище.

Центърът предлага дневни и почасови услуги за възрастни с увреждания и е съпътстваща услуга за настанените младежи в двата ЦНСТДМУ в гр. Търговище и ЗЖ в с. Лиляк. Към момента капацитета е 20 места.

Дейност 1.4.1.5 Осигуряване на устойчиво развитие на ДЦ и увеличаване капацитета на ЗЖ към КПЗГО кв. Бряг, гр. Търговище.

В дневния център се предоставят дневни и почасови грижи, медицинска и социална рехабилитация за 30 лица с психични разстройства. Ползва се като съпътстваща услуга за настанените в защитеното жилище. Планира се през 2017 г. капацитета на ЗЖ да бъде увеличен от 10 на 14 места.

Дейност 1.4.1.6 Осигуряване на устойчиво развитие на двете ЗЖ в с.Медовина, община Попово и ЗЖ с. Лиляк, общ. Търговище .

Услугите се предоставят на лица с умствена изостаналост. Предвижда се те да продължат своята дейност през следващите пет години. Капацитета на ЗЖ с.Лиляк е 8 места, капацитет на двете ЗЖ с. Медовина по 9 за всяко от тях.

Дейност 1.4.1.7 Осигуряване на устойчиво развитие на ЦНСТ в с.Медовина, община Попово

Услугите се предоставят на лица с умствена изостаналост. Предвижда се дейността да продължи през следващите пет години. Капацитета на ЦНСТ с. Медовина 12 места.

Дейност 1.4.1.8 Изграждане на три нови ЗЖ за лица с увреждания, две в община Търговище и едно в община Антоново.

Планира се през 2016 г. да стартира предоставянето на услуги в ЗЖ в с. Макариополско община Търговище, с целева група лица с деменция с капацитет 12 места, първоначално, чрез проектно финансиране, и последващо преминаване, през 2016 г., като ДДД с капацитет 12 места.

Планира се през 2017 г. да стартира предоставянето на услуги в ЗЖ за лица с умствена изостаналост в община Търговище, с капацитет 10 места.

Планира се през 2017 г. да стартира предоставянето на услуги в ЗЖ за възрастни хора с физически увреждания в с. Добротица, община Антоново, с капацитет 8 места.

Дейност 1.4.1.9 Изграждане на две НЖ за лица с увреждания в община Търговище.

Наблюдаваното жилище е резидентна услуга за оказване на подкрепа и консултиране на лица, които напускат ЗЖ и им предстои да водят самостоятелен начин на живот.

Планира се през 2018 г. да стартира предоставянето на услуги в НЖ за лица с психично разстройство в община Търговище, с капацитет 4 места за всяко едно.

Дейност 1.4.1.9. Разкриване на два нови ДЦВХУ – един в община Търговище и един в Община Попово.

Дневният център е основна форма на социална услуга в общността, предлагаща храна, дневна грижа и възможности за общуване. Той ще осигурява възможности за разнообразяване на ежедневието, общуване, споделяне на придобит опит, възможности за осмисляне на живота и грижа за достойни старини.

Планира се през 2016 г. да стартира предоставянето на услуги в ДЦВХУ в с. Макариополско община Търговище, с целева група лица с деменция с капацитет 30 места, първоначално, чрез проектно финансиране, и последващо преминаване през 2016 г., като ДДД с капацитет 30 места.

Планира се през 2018 г. да стартира предоставянето на услуги в ДЦВХУ в Попово, с целева група лица с увреждания с капацитет 50 места, като ДДД.

Дейност 1.4.1.10. Изграждане на едно ново социално предприятие за лица с увреждания в гр. Търговище и осигуряване на устойчивост на социално предприятие за лица с психични разстройства в кв.Бряг, община Търговище.

Стопанската дейност в Социалното предприятие се осъществява от нестопанска организация, предоставяща социални услуги на групи и лица в

неравностойно положение.

Услугите ще бъдат насочени към трудова заетост на лицата с увреждания и осигуряване на възможност за реализация, самостоятелна издръжка и социално включване.

Планира се през 2017 г. да бъде разкрито социално предприятие за лица с умствена изостаналост в Търговище с капацитет 25 потребители.

Осигуряване на финансиране, с цел устойчивост на наличната услуга - социално предприятие за лица с психически разстройства в кв. Бряг, община Търговище с капацитет 12 потребители.

Дейност 1.4.1.11. Изграждане на трудов център за лица/младежи с увреждания в гр. Търговище

Предоставянето на услугата цели изграждането на трудови навици на лица/младежи с увреждания.

Планира се през 2019 г. да бъде разкрит трудов център за лица/младежи с увреждания в гр. Търговище с капацитет 15 места.

Дейност 1.4.1.12. Изграждане на център за кризисно консултиране /мобилна услуга/ в гр. Търговище

Предоставянето на услугата включва кризисна интервенция, подкрепа и консултиране на лица с психични разстройства и психологични проблеми.

Планира се разкриване по Проект, през 2017 г. с капацитет 30 места.

Мярка 1.4.2 Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.

Спектърът на тези услуги обхваща както ежедневни дейности в дома на лицата (като помощ при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване), така и предоставяне на дневни и почасови услуги извън дома (дневни центрове и алтернативни форми на заместваща грижа). Тези услуги се планира да бъдат организирани около съществуващите домашни социални патронажи.

Дейност 1.4.2.1 Увеличаване на капацитета на услугите ДП, СА, ЛА на територията на област Търговище.

Разширяване на обхвата на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания – домашен помощник, социален и личен асистент.

Към момента услугата ЛА се предоставя по НП АХУ, чрез Дирекциите „Социално подпомагане“ на територията на всички общини в областта. Услугата се предоставя и по Проект „Нови възможности за грижа“ на територията на всички общини. Необходимо е осигуряване на устойчивост, предвид засилен интерес към услугата сред населението, както от страна на лицата с увреждания, така и от страна на членове на техните семейства.

Към момента услугата СА се предоставя на територията на община Търговище, община Опака и община Антоново по Проект „Независим живот“.

Към момента услугата ДП се предоставя на територията на община Търговище, община Попово, община Омуртаг и община Антоново по Проект „Независим живот“.

Идентифицираните потребности на рисковите групи изискват увеличение поне с 40% на наетите лични и социални асистенти/домашни помощници за лица с увреждания. Дейностите ще бъдат осъществявани от общините и доставчици на социални услуги.

Увеличаване с поне 40 % на наетите лични и социални асистенти/ домашни помощници за лица с увреждания до 2020 г.

Дейност 1.4.2.2. Включване на допълнителни дейности за помощ в ежедневието на потребителите с увреждания към услугата ДСП.

Включването на допълнителни услуги в подкрепа на самостоятелния живот на лицата с увреждания предполага: подпомагане при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване, съдействие за осигуряване на адаптирана среда и технически помощни средства. Подобряване на материалните условия за работа на Домашните социални патронажи (подобряване на обзавеждането и оборудването, подмяна на автомобилите) и разширяване на обхвата на услугите - като територия и брой потребители. Усилията ще бъдат насочени към обхващане на лицата с увреждания в отдалечените населени места.

Мярка 1.4.3. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания.

Дейност 1.4.3.1. Развитие и предоставяне на общинска услуга „специализиран транспорт за хора с увреждания“ в община Търговище.

С развитието на услугата се цели осигуряване на достъпна обществена среда за хората с увреждания , подобрен достъп до културни и здравни центрове, училища и детски градини. Към момента ДЦВХУ гр. Търговище разполага със специализиран транспорт, като освен потребителите на Центъра същия може да бъде използван за описаните по горе услуги.

Дейност 1.4.3.2. Обхващане на лицата с увреждания в програмите на ДБТ за трудово посредничество, достъп до квалификация, право на работа и заетост.

Дейностите на ДБТ и общините ще бъдат насочени към предоставяне на достъп до доходи, заетост, професионална квалификация, обучение и практически умения за поне 15% от лицата с увреждания и съвместни дейности за адаптиране на работната среда.

Специфична цел 1.5. Развитие на мрежа от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в домашна и семейна среда.

Мярка 1.5.1. Разширяване на услугите в домашна среда за подкрепа на ежедневието на самотно живеещи стари хора, с фокус върху живеещите в отдалечените селски райони.

Дейност 1.5.1.1 Осигуряване на устойчивост на Дневния център за стари хора в гр. Омуртаг, с капацитет 15 места.

Дневният център предоставя дневни и почасови грижи, медицинска и социална рехабилитация за хора с трудности в самообслужването. Услугата е държавно финансирана.

Дейност 1.5.1.2 Осигуряване на устойчивост на Дневния център за стари хора в гр. Търговище с капацитет 14 места.

Потребителите на услугата получават консултиране – здравно, правно и социално, посредничество с други институции, осигуряване на храна и организиране на свободното време. Услугата функционира, като ДДД.

Дейност 1.5.1.3. Разкриване на два нови дневни центъра за стари хора – един в гр. Попово и един в град Антоново.

Дневният център е основна форма на социална услуга в общността, предлагаща храна, дневна грижа и възможности за общуване. В него ще се осигуряват на старите хора възможности за разнообразяване на ежедневието, общуване, споделяне на придобит опит, възможности за осмисляне на живота и достойни старини. Предвижда се центърът в гр. Антоново да се разкрие през 2017 г., с капацитет 15 места, в гр. Попово, през 2018 г., с капацитет 40 места.

Дейност 1.5.1.4 Включване на допълнителни дейности за помощ в ежедневието на самотно живеещи стари хора, потребители на ДСП в общините Търговище, Попово и Омуртаг.

Към досегашните дейности на ДСП се планира да бъдат включени допълнителни услуги в подкрепа на самостоятелния живот на самотно живеещите стари хора: подпомагане при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване, съдействие за осигуряване на адаптирана среда. Така ще бъде постигната по-комплексна грижа за старите хора съобразно техните индивидуални потребности, особено за хората в отдалечените райони.

Дейност 1.5.1.5 Разкриване на два ДСП в Община Антоново и община Опака.

Чрез разкриването на социалната услуга се цели осигуряване на храна и грижи в домашна среда на стари хора със затруднено самообслужване и на хора с увреждания.

Предвижда се ДСП в гр. Антоново да се разкрие през 2017 г., с капацитет 50 места, в гр. Опака, през 2017 г., с капацитет 50 места.

Дейност 1.5.1.6 Осигуряване на грижа в домашна среда за самотно живеещи лица, чрез предоставяне на услугите СА и ДП.

Тези услуги осигуряват домашни грижи, помощ в домакинството, обслужване, помощ за излизане и придвижване и други дейности в подкрепа на стари хора, които им позволяват по-дълго да живеят в своя дом и в семейна среда. Реалното увеличение на тези услуги през 2016-2020 г. ще зависи от предоставените възможности за финансиране по Проекти.

Планира се осигуряване на услугите Социален и Домашен помощник с увеличение от минимум 100 потребители годишно: самотно живеещи лица, определени на база идентифицирани потребности.

Подобрили и разширили услуги в домашна среда за 100 самотно живеещи лица от областта, средногодишно.

Специфична цел 1.6. Да се осигури достъп на старите хора до качествена грижа в среда, близка до семейната.

Мярка 1.6.1 Разкриване на алтернативни резидентни услуги и малки домове за обгрижване на старите хора и лицата със затруднено самообслужване.

Дейност 1.6.1.1 Разкриване на два малки дома – един в с. Посабина, общ. Попово и един в с. Гърчиново, общ. Опака.

Малкият дом ще предоставя резидентна грижа, ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната на стари хора и лица със затруднено самообслужване.

Планира се откриване на Дома в с. Посабина, общ. Попово, през 2018 г. с капацитет 40 места.

Планира се поетапно намаляване на капацитета до 30 места през 2017 г. и закриване през 2018 г. на ДСХ в с. Гърчиново, общ. Опака и разкриване през 2019 г. на Малък дом за стари хора в с. Гърчиново, с капацитет 30 места.

Дейност 1.6.1.5 Осигуряване на устойчивост на наличния хоспис за терминално болни и хора с тежки увреждания в град Попово, с капацитет 25 места.

Хосписите са лечебни заведения с предмет на дейност – продължително медицинско наблюдение, продължаващо лечение, предписано от лекар и специфични грижи за лица с хронични инвалидизиращи заболявания, с нужда от медицинска и социална рехабилитация. Целта е да бъдат обхванати лицата, за които не се предоставят подкрепящи грижи в болничните заведения за тяхното долекуване и рехабилитация. Услугата е частна и се предоставя от външен доставчик.

Специфична цел 1.7. Осигуряване на подкрепа за социално включване на уязвими лица, групи и общности.

Мярка 1.7.1. Да се предоставят нови социални услуги за преодоляване на социалната изолация на етническите общности, лица със зависимости, безработни, малцинствени групи, хора, напускащи местата за лишаване от свобода и осъдените на пробация.

Дейност 1.7.1.1 Разкриване на два нови центъра за развитие на уязвими общности в Общините Попово (с възможност за обслужване на Община Опака) и един в община Антоново.

С разкриването на новите центрове ще се осигури посредничество за достъп до образователни, здравни, социални услуги и ресурси; за преодоляване на базисни дефицити в развитието на поне 200 деца и лица от уязвимите общности и групи в общините Попово, Опака и Антоново.

Подобрен достъп до здравни, образователни и социални услуги на 200 деца и лица от уязвимите общности и групи в общините Попово, Опака и Антоново.

Планирано е разкриването на Центъра в гр. Попово през 2017 г. , с капацитет 50 места, за община Антоново през 2017 г., с капацитет 30 места.

Дейност 1.7.1.2 Назначаване на социални и трудови медиатори в следните общини:

- Попово – един трудов и двама социални медиатори
- Антоново – трима социални медиатори и трима трудови
- Опака – два трудови медиатори

Дейност 1.7.1.3. Изграждане на едно ново социално предприятие за лица от рискови групи в гр. Търговище и осигуряване на устойчивост и увеличаване капацитета на социално предприятие за безработни лица в гр.Попово.

Социалното предприятие е стопанска дейност, осъществявана от нестопанска организация, предоставяща социални услуги на групи и лица в неравностойно положение.

Услугите ще бъдат насочени към трудова заетост на безработни лица и лица от уязвими общности, и осигуряване на възможност за реализация, самостоятелна издръжка и социално включване.

Планира се през 2017 г. да бъде разкрито социално предприятие за лица от рискови групи в Търговище с капацитет 12 места.

Осигуряване на финансиране, с цел устойчивост на наличната услуга - социално предприятие за безработни лица в гр.Попово с капацитет 19 места. Предвижда се капацитета да се увеличи от 19 през 2016 г. на 30 през 2017 г.

Дейност 1.7.1.4. Разкриване на център за временно настаняване на деца, лица и семейства в Община Търговище.

Центърът за временно настаняване е услуга, която има за цел да предоставя близка до семейната грижа, за лица, временно или трайно лишени от дом. Потребителите ще получават подслон, храна и ежедневни грижи, с които да бъдат

задоволени базисните им потребности. Престоят в ЦВН е от 3 до 6 месеца. Ще се работи по преодоляване на трудната житейска кризисна ситуация и постепенно социализиране на изпадналите в беда в обществото.

Планира се откриване на ЦВН през 2017 г. с капацитет 20 места.

Дейност 1.7.1.5. Разкриване на приют в Община Попово.

Приюта е социална услуга, предоставяна временно на бездомни лица при неотложна необходимост за задоволяване на жизнените им потребности. Потребителите ще получават подслон, храна и ежедневни грижи, с които да бъдат задоволени базисните им потребности.

Планира се откриване на Приюта през 2018 г. с капацитет 10 места.

Дейност 1.7.1.6 Разкриване на областен ЦСРИ на деца и лица със зависимости (ХИВ, СПИН и др.) в гр. Търговище.

Центърът ще оказва подкрепа за преодоляване на зависимости и социална рехабилитация на хора със зависимости. Предвижда се разкриването му през 2019 г. с капацитет 50 потребители.

Дейност 1.7.1.7 Разширяване на обхвата на лицата, ползващи услугите на обществените трапезарии в Търговище, Омуртаг, Антоново и Попово, и осигуряване на устойчивост на обществената трапезария към Църковното настоятелство в община Търговище.

Ще се разшири обхвата на обществените трапезарии, осигуряващи топла храна на лица и семейства с ниски доходи. Финансирането се осигурява от МТСП, чрез средства по Фонд „Социална закрила“.

Обществената трапезария към Църковното настоятелство в община Търговище предоставя услугата със средства набрани, чрез дарения и средства от членовете на настоятелството.

Мярка 1.7.2 Да се осигурят качествени здравни грижи за ромски общности, маргинализирани лица и групи.

Дейност 1.7.2.1 Назначаване на здравни медиатори в следните общини:

- Попово – един медиатор
- Антоново – трима медиатори
- Опака – двама медиатор

Здравните медиатори ще предоставят консултации и посредничество за подобряване достъпа до здравни услуги на лица и семейства от етнически общности с фокус върху ромската общност и маргинализираните групи. Те ще работят за повишаване здравната култура и информираност на семействата с цел да полагат по-качествена здравна грижа за децата си.

Дейност 1.7.2.2 Разработване на пет общински програми за равен достъп до здравеопазване на ромски общности, на маргинализирани лица и групи.

Общинските програми ще представляват комплекс от мерки и дейности на партниращи си институции и организации с общата цел да посредничат за подобряване достъпа до здравни услуги на ромските общности и маргиналните групи, за профилактика и превенция на социално значими болести.

Мярка 1.7.3 Подкрепа за повишаване образованието на възрастни. Мерки за реинтеграция, чрез образование на неграмотни и лица с ниско образование (с фокус върху отпадналите от училище млади хора).

Дейност 1.7.3.1 Обхващане в образователни и професионални курсове на младежите, отпаднали от училище.

Чрез включване в образователните и професионални курсове ще бъдат обхванати 40% от младежите, отпаднали от училище.

Осигурена подкрепа за социално включване на 40% от младежите отпаднали от училище.

Дейност 1.7.3.2 Обхващане чрез курсове за ограмотяване, за повишаване на професионалната квалификация на трайно безработни лица с основно и по – ниско образование.

Чрез включване в курсове за ограмотяване и повишаване на професионалната квалификация ще бъдат обхванати минимум 30 % от безработните лица с основно и по – ниско образование. Предвижда се курсовете да бъдат организирани от ДБТ, обучаващи организации и НПО по националните програми към АСП и по оперативните програми на ЕС.

Подобриени възможности за социална интеграция и достъп до заетост на 30% от безработните лица с основно и по- ниско образование до края на 2020 г.

4.2. ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ 2:

Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа

Обща цел 2:

Подобряване качеството на живот на възрастни, настанени в специализирани институции, съобразно техните специфични

потребности и подобряване качеството им на живот, чрез осигуряване на алтернативни форми на грижа.

Специфична цел 2.1. Подобряване качеството на грижа в институциите за хора с увреждания, резидентните услуги и разкриване на социални услуги в общността.

Мярка 2.1.1. Повишаване качеството на предоставяните услуги в ДВХУИ с. Медовина.

Дейност 2.1.1.1. Подготовка за изготвяне на план за намаляване на капацитета на ДВХУИ с. Медовина;

В петгодишния период на областната стратегия е необходимо да се планират дейности, свързани с изпълнение на Държавната политика, свързана с разписаната Национална стратегия за дългосрочна грижа, целяща поетапно закриване на специализираните институции за възрастни хора, чрез осигуряване на алтернативни форми на социални услуги, предоставящи се в среда близка до семейната.

Мярка 2.1.2. Повишаване качеството на предоставяните резидентни услуги за лица с увреждания и разкриване на социални услуги в общността за лица с увреждания.

Дейност 2.1.2.1 Осигуряване на устойчиво развитие и увеличаване капацитета на ЗЖ към КПЗГО кв. Бряг, гр. Търговище.

Планира се Защитеното жилище през 2017 г. да увеличи капацитета си от 10 на 14 места.

Дейност 2.1.2.2 Осигуряване на устойчиво развитие на двете ЗЖ в с.Медовина, община Попово и едно ЗЖ с. Лиляк, общ. Търговище .

Услугите се предоставят на лица с умствена изостаналост. Предвижда се те да продължат своята дейност през следващите пет години. Капацитета на ЗЖ с.Лиляк е 8 места, капацитет на двете ЗЖ с. Медовина по 9 за всяко от тях.

Дейност 2.1.2.3 Осигуряване на устойчиво развитие на ЦНСТ в с.Медовина, община Попово.

Услугите се предоставят на лица с умствена изостаналост. Предвижда се дейността да продължи през следващите пет години. Капацитета на ЦНСТ с. Медовина е 12 места.

Дейност 2.1.2.4. Разкриване на четири ЦНСТ за възрастни хора с увреждания, три в община Търговище и едно в община Попово;

Планирано е разкриване на ЦНСТ за възрастни с психични разстройства в община Търговище, с капацитет 15 места, през 2018 г.

Планирано е разкриване на ЦНСТ за възрастни с умствена изостаналост в община Търговище, с капацитет 15 места, през 2018 г.

Планирано е разкриване на ЦНСТ за възрастни с деменция в община Търговище, с капацитет 15 места, през 2018 г.

Планирано е разкриване на ЦНСТ за възрастни с психични разстройства в община Попово, с капацитет 15 места, през 2018 г.

Дейност 2.1.2.5. Разкриване на три ЗЖ за възрастни хора с увреждания, две в община Търговище и едно в община Антоново;

Планирано е разкриване на ЗЖ за възрастни с умствена изостаналост в община Търговище, с капацитет 10 места, през 2017 г.

Планирано е разкриване на ЗЖ за възрастни с деменция в с.Макариополско, община Търговище, с капацитет 12 места, през 2016 г.

Планирано е разкриване на ЗЖ за възрастни с физически увреждания в с. Добротица, община Антоново, с капацитет 8 места, през 2017 г.

Дейност 2.1.2.6. Разкриване на две НЖ за възрастни хора с увреждания в община Търговище;

Планирано е разкриване на две НЖ за възрастни с психични разстройства в община Търговище, с капацитет 4 места за всяко едно, през 2018 г.

Специфична цел 2.2. Подобряване качеството на грижа в институциите за стари хора и разкриване на социални услуги в общността.

Мярка 2.2.1. Повишаване качеството на предоставяните услуги в ДСХ – с. Гърчиново.

Дейност 2.2.2.1. Изготвяне на план за поетапно намаляване на капацитета и закриване на Дом за стари хора в с. Гърчиново;

В петгодишния период на областната стратегия е необходимо да се планират дейности, свързани с изпълнение на Държавната политика, свързана с разписаната Национална стратегия за дългосрочна грижа, целяща поетапно закриване на специализираните институции за възрастни хора.

Планирано е намаляване на капацитета, през 2017 г. на 30 места и закриване на специализираната институция през 2018/2019 година.

Мярка 2.2.2. Повишаване качеството на грижи за стари хора.

Дейност 2.2.2.1. Разкриване на Дом за стари хора в община Попово.

Община Попово планира разкриването на Дом за стари хора в с. Посабина, с общ капацитет 40 места, през 2018/2019 година.

Дейност 2.2.2.2. Разкриване на Малък дом за стари хора в община Опака.

Планирано е разкриването на Малък дом за стари хора в с. Гърчиново, община Опака, с капацитет 30 места, през 2018/2019 година. Капацитета на Дома за

стари хора в с. Гърчиново ще бъде поетапно намаляван и закрит, след което потребителите на услугата ще бъдат настанени в преобразувания Малък дом. Ще се предоставят услуги в подобрена среда за стари хора, които не са в състояние да живеят сами. Освен битовите и здравните грижи ще се предоставят и възможности за повече самостоятелност на живеещите в дома – домашен интериор, възможности да си готвят и да се грижат за себе си.

Мярка 2.2.3. Повишаване качеството на предоставяните грижи, чрез разкриване на социални услуги в общността за стари хора.

Дейност 2.2.3.1. Разкриване на пет Центъра за настаняване от семеен тип за стари хора – един в община Търговище, един в община Попово, два в община Опака и един в община Антоново.

Планира се разкриването на ЦНСТ за стари хора в община Търговище, с капацитет 15 места, през 2018 година.

Планира се разкриването на ЦНСТ за стари хора в община Попово, с капацитет 15 места, през 2018 година.

Планира се разкриването на две ЦНСТ за стари хора в община Опака, с капацитет 15 места всяко от тях, през 2019 година.

Планира се разкриването на ЦНСТ за стари хора в община Антоново, с капацитет 8 места всяко от тях, през 2017 година.

Планирани социални услуги в област Търговище 2016-2020 г.

Планирани социални услуги в община Търговище

№	Услуга, вид ¹ Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2016	2020			
1	Комплекс за здравно-социални услуги в общността	Деца от 0 до 7 години и техните родители от рискови групи	Община Търговище	-	-	Формиране и развитие на родителски умения, ранна интервенция на уврежданията, семейно консултиране и подкрепа, здравна консултация за деца, мониторинг на готовността за обучение, допълнителна подготовка за равен старт в училище, индивидуална педагогическа подкрепа за деца с увреждания	Търговище	Нова за разкриване по Проект по ОП"РЧР" през 2016г.
2	Център за обществена подкрепа (ЦОП) към КСУДС	Деца и семейства в риск Деца, отпаднали от училище и в риск от отпадане от училище	Община Търговище	66	80	Ранна интервенция на изоставяне на новородени деца; развиване на приемна грижа; Осигуряване на семейна среда за деца, лишени от родителска грижа; превенция на изоставянето; превенция на насилието	Търговище	Налична За увеличаване на капацитета през 2016г.
3	Център за майчино и детско здраве	НЕОСИГУРЕНИ Бременни ромски жени и техните	Давидово, Голямо Ново,	25	25	Осигуряване на минимум 4 прегледа при АГ специалист, както и допълнителна подкрепа	Търговище	Налична по проект

№	Услуга, вид ¹ Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Територия лен обхват	2016	2020			
1		новородени деца	Подгорица и Търговище			за лечение /при необходимост/ и подготовка на бременните за раждане – Училище за бременни/ Ежемесечни домашни посещения от мед.сестра на новородените през първите 6 месеца, подкрепа за кърмене, лечение и отглеждане- Училище за родители; Скрининг на децата от 0 до 7 години за ранно откриване на заболявания; Подкрепа за включване в детски градини		
4	Приемна грижа	Деца в риск от изоставяне, деца, лишени от родителска грижа, деца в СИ, кандидати за приемни родители; утвърдени приемни родители	Област Търговище	80	120	Консултиране, обучение на кандидати за приемни родители; Подкрепа на приемни семейства за развиване на родителски капацитет Информационни кампании	Търговище	Налична по Проект
5	Център за социална реhabилитация и интеграция на жертви на домашно насилие;	- деца, младежи и девойки от 3 до 18 години, свидетели и жертви на насилие, техните родители, учители и специалисти от училища, институции и организации; жертви на домашно насилие над 18 години	Област Търговище	30	50	Консултиране и подкрепа на жертвите на насилие Работа по превенция на насилието Осигуряване на условия за нормален живот на жертвите на насилие	Търговище	Налична по проект за преминаване като ДДД през 2016г.

№	Услуга, вид ¹ Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2016	2020			
6	Център за превенция , консултиране и възстановяване на жертви на насилие и техните извършители	Деца и лица, жертви на насилие, техните родители, учители и специалисти от училища, институции и организации; жертви на домашно насилие над 18 години Извършители на насилие	Област Търговище	100	100	Консултиране и подкрепа на жертвите на насилие; Работа по превенция на насилието; Осигуряване на условия за нормален живот на жертвите на насилие; Подкрепа за корекция на поведението на извършители на насилие	Търговище	Налична по проект
7	Кризисен център за жертви на насилие	Жени и деца, жертви на насилие	Област Търговище	0	12	Осигуряване на подслон и условия за живот на жертви на насилие	Търговище	Нова Планиране 2017г. Откриване 2018г. По проект
8	Социално предприятие на лица, жертва на насилие	Жертви на насилие	Община Търговище	0	8	Осигуряване на заетост на лица, жертви на насилие	Търговище	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г. по Проект
9	Център за временно настаняване	Деца, лица и семейства, останали на улицата	Област Търговище	0	20	Подслон, храна, рехабилитация и подкрепа на деца, лица и семейства, останали на улицата	Търговище	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г. по Проект
10	ЦСРИ в КСУДС	Деца и младежи с увреждания	Община Търговище	25	30	Медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, Умения за самостоятелност; Мобилни услуги от рехабилитатор и психолог,	Търговище	Налична за увеличаване на капацитета през 2017 г.
11	ЦСРИ	Лица с увреждания	Община	0	30	Медицинска и социална	Община	Нова

№	Услуга, вид ¹ Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2016	2020			
			Търговище			рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, Умения за самостоятелност; Мобилни услуги от рехабилитатор и психолог, социален работник	Търговище	Планиране 2016г. Откриване 2017г. По Проект
12	Дневен център за деца с увреждания със седмична грижа	Деца 0-7 год.с увреждания	Община Търговище	0	40	Превенция на изоставянето Дневна грижа в подкрепа на родителите на деца с увреждания	Търговище	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г. като делегирана дейност
13	Обществено-информационен център за деца и лица с увреждания	Деца, лица с увреждания и техните семейства	Община Търговище	60	60	Консултиране, психологическа подкрепа, информиране	Търговище	Налична
14	Дневен център за стари хора	Стари хора с трудности в самообслужването	Община Търговище	14	14	Дневни и почасови грижи, медицинска и социална рехабилитация	Търговище	Налична
15	Дневен център за възрастни хора с увреждания	Лица с увреждания	Община Търговище	20	20	Дневни и почасови грижи, медицинска и социална рехабилитация	Търговище	Налична
16	Дневен център към КПЗГО	Лица с психични разстройства	Община Търговище	30	30	Дневни и почасови грижи, медицинска и социална рехабилитация	Кв. „Бряг“ община Търговище	Налична
17	ЗЖ към КПЗГО Кв. „Бряг“ Търговище	Лица с психични разстройства	Община Търговище	10	14	Подслон, ежедневни грижи, социална рехабилитация	Кв. „Бряг“ община Търговище	Налична за увеличаване на капацитета през 2017г.

№	Услуга, вид ¹ Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Територия лен обхват	2016	2020			
18	Наблюдавано жилище	Лица с психични разстройства	Област Търговище	0	4	Подслон, подкрепа и консултиране на лица над 18 години, напускащи услуги от резидентен тип	Кв. „Бряг община Търговище	Нова Планиране 2017г. Откриване 2018г. По проект
19	Наблюдавано жилище	Лица с психични разстройства	Област Търговище	0	4	Подслон, подкрепа и консултиране на лица над 18 години, напускащи услуги от резидентен тип	Кв. „Бряг община Търговище	Нова Планиране 2017г. Откриване 2018г. По проект
20	ЗЖ с. Лиляк Търговище	за млади хора на възраст 18-35 г с интелектуални затруднения	Област Търговище	8	8	Подслон, ежедневни грижи, социална рехабилитация	с. Лиляк община Търговище	Налична
21	Защитено жилище	Лица с умствена изостаналост	Област Търговище	0	10	Резидентна услуга - Подслон, ежедневни грижи, социална рехабилитация	Търговище	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г. По проект
22	Дневен център за възрастни хора	Лица с деменция	Община Търговище	30	30	Дневна грижа в подкрепа на лицата с деменция	С.Макариополско	Нова по проект за преминаване като ДДД през 2016г.
23	Защитено жилище	Лица с деменция	Община Търговище	12	12	Резидентна услуга - Подслон, ежедневни грижи, социална рехабилитация	С.Макариополско	Нова по проект за преминаване като ДДД през 2016г.
24	Социално предприятие	Лица с умствени увреждания	Община Търговище	0	25	Трудова заетост на лица с умствени увреждания	Търговище	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г. по Проект
25	Социално предприятие	Лица от рискови групи	Община Търговище	0	12	Трудова заетост на лица от рискови групи	Търговище	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г.

№	Услуга, вид ¹ Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Територи- а лен обхват	2016	2020			
								по Проект
26	Социално предприятие	Лица с психични разстройства	Община Търговище	0	12	Трудова заетост на лица с психични разстройства	Търговище Кв.Бряг	Налична
27	Личен асистент	Деца и лица с увреждания	Община Търговище	105	220	Осигуряване на грижи в семейна среда	Търговище	Налична По Проект и по НП "АХУ" за увеличаване капацитета по Проект през 2016г
28	Социален асистент	Деца и лица с увреждания, стари хора със затруднено самообслужване, хора в отдалечени райони	Община Търговище	45	220	Осигуряване на грижи в семейна среда	Търговище	За разкриване по Проект през 2016г.
29	Домашен помощник	Деца и лица с увреждания, стари хора със затруднено самообслужване, хора в отдалечени райони	Община Търговище	45	220	Осигуряване на грижи в семейна среда	Търговище	За разкриване по Проект през 2016г.
30	Домашен социален патронаж	Стари хора със затруднено самообслужване, хора с увреждания	Община Търговище	600	600	Осигуряване на храна и грижи в домашна среда	Търговище	Налична
31	Център за настаняване от семеен тип	Деца и младежи без увреждания	Община Търговище	10	10	Резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	Търговище	Налична
32	Център за настаняване от семеен тип	Деца/младежи с увреждания с потребност от постоянна медицинска грижа	Община Търговище	8	8	Резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната с постоянна медицинска грижа	Търговище	Налична
33	Център за	Деца/младежи с	Община	14	14	Резидентна грижа - ежедневни	Търговище	Налична

№	Услуга, вид ¹ Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Територи- лен обхват	2016	2020			
	настаняване от семеен тип 1	увреждания	Търговище			грижи и подкрепа в среда, близка до семейната		
34	Център за настаняване от семеен тип 2	Деца/младежи с увреждания	Община Търговище	14	14	Резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	Търговище	Налична
35	Център за настаняване от семеен тип	Стари хора и лица със затруднено самообслужване	Община Търговище	0	15	Резидентна грижа, ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	Търговище	Нова Планиране 2017г. Откриване 2018г. По Проект
36	ЦСРИ на деца и лица със зависимости	Деца и лица със зависимости (ХИВ, СПИН и др.)	Област Търговище	0	50	Подкрепа за преодоляване на зависимости, социална рехабилитация,	Търговище	Нова Планиране 2018г. Откриване 2019г. По Проект
37	Трудов център	Младежи с увреждания	Община Търговище	0	15	Обучение за придобиване на умения	Търговище	Нова Планиране 2018г. Откриване 2019г. По Проект
38	Обществени трапезарии	Лица и семейства с ниски доходи	Община Търговище	75	75	Осигуряване на топла храна	Търговище	Налична към църковно настоятелство и по Проект
39	Център за настаняване от семеен тип	Възрастни хора с психични разстройства	Община Търговище	0	15	Резидентна грижа, ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	Търговище	Нова Планиране 2017г. Откриване 2018г. По Проект
40	Център за настаняване от семеен тип	Възрастни хора с деменция	Община Търговище	0	15	Резидентна грижа, ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	Търговище с. Макариопо	Нова Планиране 2017г. Откриване 2018г.

№	Услуга, вид ¹ Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2016	2020			
1							лско	По Проект
41	Център за настаняване от семеен тип	Възрастни хора с умствена изостаналост	Община Търговище	0	15	Резидентна грижа, ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	Търговище	Нова Планиране 2017г. Откриване 2018г. По Проект
42	Център за кризисно консултиране – мобилна услуга	Лица с психични разстройства и психологични проблеми	Община Търговище	0	30	Кризисна интервенция, подкрепа и консултиране на лица над 18 години	Община Търговище	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г. По проект

Планирани социални услуги в община Попово

№	Услуга, вид ² Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2016	2020			
1	Център за обществена подкрепа (ЦОП)	Деца и семейства в риск Деца, отпаднали от училище и в риск от отпадане от училище	Община Попово	30	40	Ранна интервенция на изоставяне на новородени деца; развиване на приемна грижа; Осигуряване на семейна среда за деца, лишени от родителска грижа; превенция на изоставянето; превенция на насилието	Попово	Налична

№	Услуга, вид ² Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Територи- лен обхват	2016	2020			
2	Център за настаняване от семеен тип	Деца и младежи без увреждания	Област Търговище	12	12	Резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	Попово	Налична
3	Център за настаняване от семеен тип	Деца и младежи без увреждания	Област Търговище	12	12	Резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	Попово	Налична
4	Център за настаняване от семеен тип	Деца и младежи с увреждания	Област Търговище	14	14	Резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	Попово	Налична
5	Център за настаняване от семеен тип	Лица с умствена изостаналост	Област Търговище	12	12	Резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	с. Медовина	Налична
6	Център за настаняване от семеен тип	Стари хора	Област Търговище	0	15	Резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	Попово	Нова Планиране 2017г. Откриване 2018г.
7	Център за настаняване от семеен тип	Лица с психични разстройства	Област Търговище	0	15	Резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	Попово	Нова Планиране 2017г. Откриване 2018г.
8	Дневен център за възрастни хора с увреждания	Възрастни и стари хора с увреждания	Област Търговище	0	50	Дневни и почасови грижи, медицинска и социална рехабилитация	Попово	Нова Планиране 2017г. Откриване 2018г.
9	Защитено жилище № 1	Лица с умствена изостаналост	Област Търговище	9	9	Резидентна услуга - Подслон, ежедневни грижи, социална рехабилитация	с. Медовина	Налична
10	Защитено жилище №2	Лица с умствена изостаналост	Област Търговище	9	9	Резидентна услуга - Подслон, ежедневни грижи, социална рехабилитация	с. Медовина	Налична
11	ЦСРИ	Лица с увреждания	Община Попово	55	60	Медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, Умения за	Попово	Налична

№	Услуга, вид ² Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Територи- лен обхват	2016	2020			
						самостоятелност; Мобилни услуги от рехабилитатор и психолог, социален работник		
12	Домашен социален патронаж	Стари хора със затруднено самообслужване, хора с увреждания	Община Попово	400	400	Осигуряване на храна и грижи в домашна среда	Попово	Налична
13	Дневен център за стари хора	Самотно живеещи стари хора	Община Попово	0	40	Цялостно обслужване на потребителите през деня, свързани с предоставяне на храна, задоволяване на ежедневните, здравните и рехабилитационните потребности	Попово	Нова Планиране 2017г. Откриване 2018г.
14	Обществена трапезария	Лица и семейства с ниски доходи	Община Попово	45	50	Осигуряване на топла храна	Попово	Налична
15	Център за развитие на уязвими общности	Етнически общности в неравностойно положение; безработни лица с ниско образование и доходи; лица, напускащи местата за лишаване от свобода и осъдени на пробация	Община Попово Община Опака	0	50	Осигуряване подкрепа за развитие на хора в неравностойно положение чрез директна работа в общността и с институциите и чрез посредничество за достъп до услуги	Попово с филиал в Опака	Нова Планиране 2017г. Откриване 2018г.
16	Хоспис	Възрастни хора в тежко здравословно състояние	Област Търговище	25	25	Осигуряване на 24 часова медицинска грижа и рехабилитация.	Попово	Налична
17	Приют	Бездомни лица / хора без жилища или с	Област Търговище	0	10	Социална услуга, временно предоставяна на бездомни лица	Попово	Нова Планиране 2017г.

№	Услуга, вид ² Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Територия лен обхват	2016	2020			
		негодни за живеене такива				при неотложна необходимост за задоволяване на жизнените им потребности.		Откриване 2018г.
18	Социално предприятие	Безработни лица, регистрирани в Д "БТ"	Община Попово	19	30	Трудова заетост на безработни лица	Попово	Налична
19	Дом за възрастни хора с умствена изостаналост с. Медовина	Възрастни хора с умерена и тежка умствена изостаналост	Област Търговище	50	50	Задоволяване на социални, здравни и комунално-битови нужди на лица с умствена изостаналост.	с. Медовина	Налична
20	Дом за стари хора с. Посабина	Самотно живеещи стари хора и стари хора, които не могат да се обслужват сами	Област Търговище	0	40	Социални, здравни и комунално-битови нужди на възрастни хора	с. Посабина	Нова Планиране 2017г. Откриване 2018г.
21	Приемна грижа	Деца в риск от изоставяне, деца, лишени от родителска грижа, кандидати за приемни родители; утвърдени приемни родители	Община Попово	17	20	Консултиране, обучение на кандидати за приемни родители; Подкрепа на приемни семейства за развиване на родителски капацитет Информационни кампании	Попово	Налична по Проект
22	Личен асистент	Деца и лица с увреждания	Община Попово	4	6	Осигуряване на грижи в семейна среда	Попово	Налична по НП "АХУ"
23	Личен асистент	Деца и лица с увреждания	Община Попово	66	60	Осигуряване на грижи в семейна среда	Попово	Налична по проект „Нови възможности за грижа“
24	Домашен помощник	Хора затруднение със самообслужването	Община Попово	70	70	Помощ при поддържане на личната хигиена, обитаваното пространство, медицинска	Попово	Налична по проект „Помощ в дома“

№	Услуга, вид ² Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Територия лен обхват	2016	2020			
						помощ, помощ при пазаруване и др.		
25	Социален медиатор	Етнически общности в неравностойно положение; безработни лица с ниско образование и доходи; лица, напускащи местата за лишаване от свобода и осъдени на пробация.	Община Попово	0	2	Посредничество на безработни младежи и лица с Д „БТ”	Попово	Нова Планиране 2017г. Откриване 2018г.
26	Трудов медиатор	Етнически общности в неравностойно положение, безработни лица с ниско образование и доходи, лица напускащи местата за лишаване от свобода и осъдени на пробация.	Община Попово	1	1	Посредничество за достъп до образователни, здравни, социални услуги и ресурси и развитие на личностния капацитет на лицата в риск	Попово	Налична
27	Здравен медиатор	Уязвими общности – деца, бременни	Община Попово	0	1	Посредничество за достъп до здравни услуги в етническите общности, профилактика, участие в дейности за превенция на изоставянето.	Попово	Нова Планиране 2017г. Откриване 2018г.

Планирани социални услуги в община Омуртаг

№	Услуга, вид ³ Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2016	2020			
1	Център за обществена подкрепа (ЦОП)	Деца и семейства в риск Деца, отпаднали от училище и в риск от отпадане от училище	Община Омуртаг	0	60	Ранна интервенция на изоставяне на новородени деца; развиване на приемна грижа; Осигуряване на семейна среда за деца, лишени от родителска грижа; превенция на изоставянето; превенция на насилието	Омуртаг	Нова Планиране 2018г. Откриване 2019г.
2	Център за настаняване от семеен тип	Деца/младежи без увреждания	Община Омуртаг	0	15	Резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	Омуртаг	Нова Планиране 2018г. Откриване 2019г.
3	Център за настаняване от семеен тип	Деца/младежи с увреждания	Община Омуртаг	0	15	Резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	Омуртаг	Нова Планиране 2018г. Откриване 2019г.
4	ЦСРИ на деца и лица с увреждания	Деца и лица със увреждания	Община Омуртаг	0	30	Медицинска и социална рехабилитация, консултиране; програми са соц. умения за самостоятелен живот	Омуртаг	Нова Планиране 2018г. Откриване 2019г.
5	Домашен социален патронаж	Стари хора със затруднено самообслужване, хора с увреждания	Община Омуртаг	140	180	Осигуряване на храна и грижи в домашна среда	Омуртаг	Налична
6	Дневен център	Стари хора с ниски	Община	15	15	Здравно, право и соц.	Омуртаг	Налична

№	Услуга, вид ³ Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Територия лен обхват	2016	2020			
	за стари хора	доходи	Омуртаг			консултиране; осигуряване на храна		
7	Обществена трапезария	Лица и семейства с ниски доходи	Община Омуртаг	50	50	Осигуряване на топла храна	Омуртаг	Налична
8	Личен асистент	Деца и лица с увреждания	Община Омуртаг	59	70	Предоставяне на качествена услуга, задоволяваща основните жизнени потребности на децата и възрастните хора с увреждания, както и самотно живеещи лица над 65 годишна възраст в невъзможност за самообслужване.	Омуртаг	Налична по НП "АХУ" и Налична по проект „Нови възможности за грижа“
11	Домашен помощник	Самотноживеещи стари хора	Община Омуртаг	13	30	Предоставяне на качествена услуга, задоволяваща основните жизнени потребности на децата и възрастните хора с увреждания, както и самотно живеещи лица над 65 годишна възраст в невъзможност за самообслужване.	Омуртаг	Налична по проект „Помощ за независим живот“
12	Приемна грижа	Деца в риск от изоставяне, деца, лишени от родителска грижа, деца в СИ извън областта, кандидати за приемни родители, утвърдени приемни родители	Община Омуртаг	6	20	Консултиране, обучение на кандидати за приемни родители; подкрепа на приемни семейства за развиване на родителски капацитет; информационни кампании	Омуртаг	Налична

Планирани социални услуги в община Антоново

№	Услуга, вид ⁴ Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2016	2020			
1	Център за обществена подкрепа (ЦОП)	Деца и семейства в риск Деца, отпаднали от училище и в риск от отпадане от училище; бременни момичета и жени в риск за изоставяне на децата си.	Община Антоново	0	50	Ранна интервенция на изоставяне на новородени деца; развиване на приемна грижа; Осигуряване на семейна среда за деца, лишени от родителска грижа; превенция на изоставянето; превенция на насилието	Антоново	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г.
2	Център за настаняване от семеен тип	Стари хора	Област Търговище	0	8	Резидентна грижа – ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната с постоянна медицинска грижа	Антоново	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г.
3	Защитено жилище	Стари хора с увреждане	Област Търговище	0	8	Резидентна услуга – Подслон, ежедневни грижи, социална рехабилитация	с. Добротица	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г.
4	Домашен социален патронаж	Стари хора със затруднено самообслужване, хора с увреждания	Община Антоново	0	50	Осигуряване на храна и грижи в домашна среда	Антоново	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г.
5	Дневен център за стари хора	Самотно живеещи стари хора с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Община Антоново	0	15	Дневни и почасови грижи; Здравно, правно и социално консултиране;	Антоново	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г.
6	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора; Лица и	Община Антоново	50	50	Осигуряване на топла храна	Антоново	Налична

№	Услуга, вид ⁴ Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- -жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Територия лен обхват	2016	2020			
		семейства с ниски доходи						
7	Център за развитие на уязвими общности	Етнически общности в неравностойно положение; безработни лица с ниско образование и доходи; лица, напускащи местата за лишаване от свобода и осъдени на пробация	Община Антоново	0	30	Осигуряване подкрепа за развитие на хора в неравностойно положение чрез директна работа в общността и с институциите и чрез посредничество за достъп до услуги	Антоново	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г.
8	Социален асистент	Лица с увреждания, стари хора със затруднено самообслужване, хора в отдалечени райони	Община Антоново	31	31	Осигуряване на грижи в семейна среда	Антоново	Налична
9	Личен асистент	Деца и лица с увреждания	Община Антоново	28	28	Осигуряване на грижи в семейна среда	Антоново	Налична по проект „Нови възможности за грижа“ и проект „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване – община Антоново
10	Домашен помощник	Деца и лица с увреждания, стари хора със затруднено самообслужване, хора в отдалечени райони	Община Антоново	0	5	Осигуряване на грижи в семейна среда	Антоново	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г.

№	Услуга, вид ⁴ Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Територия лен обхват	2016	2020			
11	Здравен медиатор	Уязвими общности – деца, бременни	Община Антоново	0	3	Посредничество за достъп до здравни услуги в етническите общности, профилактика, участие в дейности за превенция на изоставянето.	Антоново	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г.
12	Социален медиатор	Етнически общности в неравностойно положение; безработни лица с ниско образование и доходи; лица, напускащи местата за лишаване от свобода и осъдени на пробация.	Община Антоново	0	3	Посредничество за достъп до образователни, здравни, социални услуги и ресурси и развитие на личностния капацитет на лицата в риск	Антоново	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г.
13	Трудов медиатор	Етнически общности в неравностойно положение, безработни лица с ниско образование и доходи, лица напускащи местата за лишаване от свобода и осъдени на пробация.	Община Антоново	0	3	Посредничество за достъп до образователни, здравни, социални услуги и ресурси и развитие на личностния капацитет на лицата в риск	Антоново	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г.
14	Приемна грижа	Деца в риск от изоставяне, деца, лишени от родителска грижа, деца в СИ, кандидати за приемни родители; утвърдени приемни родители	Община Антоново	14	18	Консултиране, обучение на кандидати за приемни родители; Подкрепа на приемни семейства за развиване на родителски капацитет Информационни кампании	Антоново	Налична Предоставя се от ДСП - Омуртаг

Планирани социални услуги в община Опака

№	Услуга, вид ⁵ Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Територия лен обхват	2016	2020			
1	Център за настаняване от семеен тип	Стари хора	Област Търговище	0	15	Резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	с. Гърчиново	Нова Планиране 2018г. Откриване 2019г.
2	Център за настаняване от семеен тип	Стари хора	Област Търговище	0	15	Резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната	с. Гърчиново	Нова Планиране 2018г. Откриване 2019г.
3	ЦСРИ	Деца и лица с увреждания	Община Опака	0	20	Медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, Умения за самостоятелност;	Опака	Нова Планиране 2018г. Откриване 2019г.
4	Домашен социален патронаж	Самотно живеещи стари хора, лица с увреждания, лица без доходи	Община Опака	0	50	Осигуряване на храна и грижи в домашна среда	Опака	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г.
5	Обществена трапезария	Лица и семейства с ниски доходи; самотно живеещи стари хора	Община Опака	0	50	Осигуряване на топла храна	Опака	Нова Планиране 2016г. Откриване 2016г.
6	Личен асистент	Деца и лица с увреждания	Община Опака	35	42	Осигуряване на грижи в семейна среда	Опака	Налична НП АХУ и проект „Нови възможности за грижа“

№	Услуга, вид ⁵ Превенция	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- -жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Територи- лен обхват	2016	2020			
7	Социален асистент	Деца и лица с увреждания	Община Опака	15	30	Осигуряване на грижи в семейна среда	Опака	Налична ОПРЧР „Независим живот“
8	Здравен медиатор	Уязвими групи от компактни етнически общности и групи в риск	Община Опака	0	2	Посредничество за достъп до здравни услуги в етническите общности, профилактика, участие в дейности за превенция на изоставянето.	Опака	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г.
9	Трудов медиатор	Етнически общности в неравностойно положение, безработни лица с ниско образование и доходи, лица напускащи местата за лишаване от свобода и осъдени на пробация.	Община Опака	1	2	Посредничество за достъп до образователни, здравни, социални услуги и ресурси и развитие на личностния капацитет на лицата в риск. Местоположение: на територията на общината	Опака	Налична По ОПРЧР
10	Дом за стари хора	Стари хора със затруднения във самообслужването	Област Търговище	45	0	Поетапно намаляване на капацитета, извеждане на лицата в малък дом или в резидентна грижа и трансформиране на Дома в малък дом.	с. Гърчиново	Налична
11	Малък дом за стари хора	Стари хора със затруднения във самообслужването	Община Опака	0	30	Здравно, правно и социално консултиране; осигуряване на храна	с. Гърчиново	Нова Планиране 2018г. Откриване 2019г.
12	Приемна грижа	Деца в риск от изоставяне, деца, лишени от родителска грижа и др.	Община Опака	0	3	Консултиране, обучение на кандидати за приемни родители.	Опака	Нова Планиране 2016г. Откриване 2017г.

4.3. ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ 3: **РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ**

Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията

Областната стратегия предвижда конкретни мерки за обезпечаване на дейностите с необходимия персонал със съответната квалификация и умения, в които се разглежда развитието на човешките ресурси на всички етапи на изпълнението – от административния и организационен капацитет за инициране на интервенции/планиране на разкриването на нови услуги, вкл. финансово осигуряване и привличане на средства, до предоставянето на социални услуги (администриране и обслужване на клиентите) и изпълнението на конкретни мерки и дейности за решаване на социалните проблеми на рисковите групи.

В отговор на идентифицираните потребности за изграждане на капацитет са формулирани целите на **Приоритетно направление 3: Развитие на човешките ресурси в област Търговище:**

Обща цел 3.

Създаване на ефективна система за подкрепа на развитието на човешките ресурси и повишаване качеството на социалните услуги в област Търговище.

- **Специфична цел 3.1.** Да се стимулира развитието на административния и организационния капацитет на областно и общинско ниво.
- **Специфична цел 3.2.** Да се осигури подкрепа на персонала на социалните услуги за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти.
- **Специфична цел 3.3.** Да се осигури системен контрол върху качеството на предоставяните социални услуги.

Изграждане на административен и организационен капацитет.

Специфична цел 3.1. Да се стимулира развитието на административния и организационния капацитет на областно и общинско ниво.

Мярка 3.1.1. Обучения за изграждане на капацитет за управление на социалните услуги.

- Повишаване на капацитета на служителите за изследване на потребностите на общността и планиране на вида и обхвата на услуги по превенция на рисковите

фактори и услуги за целевите групи в риск (деца, семейства, хора с увреждане, самотно живеещи стари хора и т.н.);

- Изграждане на административен капацитет за реформиране, реструктуриране или закриване на съществуващи социални услуги в съответствие с приоритетите и мерките на настоящата стратегия;
- Повишаване на компетентността на специалистите за финансово планиране и осигуряване на ефективно управление на финансовите средства и други ресурси, необходими за осъществяване на социалните услуги на територията на общината;
- Повишаване на компетентността за планиране и осъществяване на политики и програми за развитие на човешките ресурси, ангажирани с предоставянето на социални услуги във всяка община, обхващащи: развитие на системата на подбор, обучение, управление и задържане на персонала, въвеждане на гъвкави системи за възнаграждения, обвързани с обема и качеството на предоставяните услуги и индивидуалното представяне и др.;
- Повишаване на познанията на специалистите в отделите на общините по прилагането на съществуващата нормативната уредба и добрите практики за администриране и управление на социални услуги в България (държавно делегирана дейност; с финансиране от общинските бюджети или с друго външно финансиране, осигурено от дарители или със средства от проекти);
- Повишаване на уменията и промяна на нагласите към възлагане на предоставянето на социални услуги на външни доставчици - неправителствени организации или търговски дружества;
- Повишаване на капацитета за наблюдение и оценка, както и за оказване на методическа подкрепа за повишаване на качеството на предоставяните социални услуги на територията на общините.

Мярка 3.1.2. Адекватно ресурсно обезпечаване на развитието на отделите, ангажирани с администрирането, управлението и развитието на социалните услуги на територията на всяка от общините от област Търговище.

- Ефективно управление и социална работа по случай, обхващаща: индивидуализиране на оценката на потребностите, подготовка, изпълнение и наблюдение на плана за действие; осигуряване участието на клиента във формулирането на плана за грижи/плана за действие, преглед на плана за действие;
- работа в мултидисциплинарен екип и ефективно общуване, сътрудничество между всички заинтересовани страни;
- работа за популяризиране (информирание на гражданите и осигуряване на равен достъп до социални услуги на различните рискови групи) на съществуващите

социалните услуги на територията на общината и областта, идентифициране на потенциални потребители и насочване към доставчиците в общината и в областта;

- Осигуряване на адекватен брой служители в отделите, ангажирани с разкриването и управлението на социалните услуги на територията на всяка община.

Мярка 3.1.3. Изграждане на умения за мониторинг и оценка.

Дейност 3.1.3.1. Обучения на екипа (основен и разширен) на създаденото Звено за мониторинг и оценка (ЗМО), които включват следните модули:

- прилагане на метода на логическата рамка;
- умения за планиране, изпълнение и координиране на дейности по мониторинг и оценка;
- формулиране на индикатори – количествени и качествени;
- систематизиране и анализ на данни по определени индикатори.

Дейност 3.1.3.2. Обучение, чрез практика - развиване на практически умения за мониторинг, чрез консултиране, съвети и подкрепа към екипа на ЗМО в хода на изпълнението на практическите задачи:

- подходи и умения за изграждане на мрежа на местно ниво;
- методи за събиране на теренна информация;
- събиране на данни по определени индикатори;
- консултации и практическо обучение при разработването на аналитични доклади, формулиране на предложения и препоръки към стратегията.

Мярка 3.1.4. Формиране на умения за изграждане на партньорства.

Дейност 3.1.4.1. Предоставяне на консултации, фасилитация, обучителни модули и обучения през практика за междуобщинско и междусекторно взаимодействие:

- Ефективно взаимодействие между общинска администрация, Д СП и НПО;
- Механизми и подходи за осигуряване на подкрепа от гражданския сектор за областната стратегия; умения за мобилизиране на потенциала на НПО за управление и предоставяне на социалните услуги, инициране и изпълнение на мерки за социално включване на общинско и областно ниво;
- Обучения и консултиране за подобряване на условията за включване на НПО като външни доставчици на услуги.

Дейност 3.1.4.2. Подкрепа при провеждане на срещи и дискусии със заинтересованите страни на общинско и/или областно ниво за:

- Адаптиране на общинските планове за развитие на социалните услуги към приоритетите, целите и принципите на Областната стратегия;
- Осъществяване на информационни срещи и консултации между представители на общински съвет, общинска администрация, доставчици и други представители на общността (НПО и граждани), най-малко 2 пъти годишно при планиране на развитието на социалните услуги и отчитане на резултатите от дейностите по предоставяне на услугите; споделяне на опит и добри практики и др.

Развитие на капацитета за предоставяне на социални услуги

Специфична цел 3.2. Да се осигури подкрепа на персонала на социалните услуги за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти.

Мярка 3.2.1. Осигуряване на условия за непрекъснато обучение, обмяна на опит и споделяне на добри ефективни практики на персонала в съществуващите социални услуги.

Дейност 3.2.1.1. Организиране и провеждане на специализирани обучения и курсове за квалификация и преквалификация за персонала в съществуващите социални услуги (със и без откъсване от работната среда). Планират се поредица от обучения за специалистите - социални работници, психолози, специални педагози, рехабилитатори и др., както и за помощния персонал, ангажиран в директното предоставяне на социалните услуги, които да осигурят:

- Обогаляване на знанията и опита им за ефективна работа по случай, свързана с индивидуализиране на оценката на потребностите на клиента;
- осигуряване на активното участие на клиента в процеса на работата по удовлетворяване на неговите потребности, подбор на специфичните дейности, свързани с предоставянето на социалната услуга;
- умения за оценка на въздействието, документиране на добрите практики в работата по случай;
- Обогаляване на знанията и опита им за ефективна работа по случай.

Дейност 3.2.1.2. Развитие и насърчаване на доброволчески практики – осигуряване на обучение, възможности за обмяна на опит и консултиране по въвеждане на практика за работа с доброволци при предоставянето на социални услуги на местно и регионално ниво.

Дейност 3.2.1.3. Подкрепа и осигуряване на равен достъп до информация, консултации и обучения на ръководния, специализирания и помощния персонал, ангажиран с предоставянето на социални услуги в общините и областта, чрез уеб-страниците на общините, Д СП, РДСП и други информационни канали.

Мярка 3.2.2. Преквалификация за персонала на трансформираните и/или закривани социални услуги и специализирани институции

Дейност 3.2.2.1. Оценка на нуждите от обучение – екипна и индивидуална за персонала на социалните услуги, които подлежат на трансформиране /закриване. Препоръките от оценката са съобразени и с нуждите от персонал в новите планирани/разкривани социални услуги в съответната община.

Дейност 3.2.2.2. Провеждане на обучения в съответствие с оценката от обучителните нужди, които да осигурят професионална подготовка и адаптация на персонала след пренасочването към новата услуга.

Мярка 3.2.3. Осигуряване на капацитет за иновативните услуги и мерки, развитие на нов тип професионални умения и опит.

Дейност 3.2.3.1. Организиране на поредица от въвеждащи и надграждащи обучения за професионалистите, които ще бъдат ангажирани със създаването и управлението на нови социални услуги, за да се придобият нов тип управленски умения и практика за:

- създаване на методологии за новите услуги; организация на работата по предоставяне на новите услуги;
- изграждане на програми за популяризиране на услугите и спечелване на доверието на клиентите;
- развитие на междуинституционалното сътрудничество, както и привличане на представители на заинтересованите страни - граждани, НПО и пр. в процеса на осигуряване на ефективността и качеството на новите услуги.

Дейност 3.2.3.2. Организиране на обучения, семинари и конференции за обмяна на опит и добри практики, осигуряващи развитие на професионалните компетенции за създаване и прилагане на ефективни системи за управление на човешките ресурси, които представляват съвкупност от:

- Процедури за подбор на персонал за новите услуги, съобразно предварително изяснени длъжностни и функционални характеристики за специалистите и помощния персонал, ангажиран с предоставянето на услугата;
- Дейности за привличане и развитие на специалисти, чрез стажантски програми и /или преобучение на специалисти и осигуряване на помощен персонал от социални услуги, след закриване на социални услуги в общините от областта;

- Дейности за привличане на специалисти чрез контрактиране с други доставчици на социални услуги/или с НПО, в рамките на съществуващи или новосъздадени партньорски взаимодействия на местно и регионално ниво, с цел по-ефективно и гъвкаво използване на съществуващия набор от специалисти в общините и в областта или с цел оптимизиране на разходите за високо квалифициран персонал.

Специфична цел 3.3. Да се осигури системен контрол върху качеството на предоставяните социални услуги.

Мярка 3.3.1. Въвеждане на ефективни системи на супервизия в социалните услуги.

Дейност 3.3.1.1. Поредица от обучения, консултации и подкрепа, които да развият капацитета на доставчиците на общинско и регионално ниво за осъществяване на супервизия, съобразена със спецификата на предоставяните услуги.

Дейност 3.3.1.2. Въвеждане на практиката за осъществяване на индивидуална и групова супервизия, като елемент от системата за управление на човешките ресурси и като средство за осигуряване на качество на предоставяните услуги.

Мярка 3.3.2. Подкрепа за реализация на Системи за спазване на стандартите и критериите за качеството на предоставяните социални услуги.

Разработените системи ще улеснят доставчиците на социални услуги в прилагането на нормативната уредба, като се гарантира за качеството на предоставяните социални услуги.

Дейност 3.3.2.1. Предоставяне на обучения и материали за разработване на системи за спазване на стандартите и критериите за качеството на предоставяните социални услуги.

Дейност 3.3.2.2. Осигуряване на възможности за участие в работни срещи, конференции, обучителни пътувания/стажантски програми и др. тип дейности, осигуряващи обмен на опит и професионално развитие на управленския екип на доставчиците.

Дейност 3.3.2.3. Въвеждане на системи за документиране на опита и добрите практики, и за популяризиране на резултатите от предоставяните услуги, популяризиране на дейностите по предоставяне на услугите на местно и регионално ниво.

4.4.ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ 4:

Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Въвеждането на ефективна система от социални услуги на областно ниво изисква *активно развиване на партньорствата между общините* за разкриване на конкретни социални услуги и мерки за социална подкрепа. Характерът на проблемите на хората в риск изисква *интегриран подход*, който може да се постигне само чрез партньорство и взаимодействие между различните публични и частни организации - участници в секторите социални услуги и подпомагане, образование, здравеопазване, заетост, инфраструктура и жилищна среда.

Механизми на партньорството

Ефективното междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество ще допринесе за изграждане на оптимална мрежа от социални услуги в област Търговище, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи и инструменти за максимално оползотворяване на наличните ресурси. Изграждането на механизми на партньорство е определено като приоритетно направление в Областната стратегия със следните цели и задачи:

Обща цел 4.1.

Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на между общинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

За постигането на общата цел предвиждаме:

- **Специфична цел 4.1.1** Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и прилагане на интегриран подход при предоставяне на услугите и развитие на смесени услуги.
- **Специфична цел 4.1.2** Да се стимулира междуобщинското партньорство в социалните услуги;

Дейности за постигане на целите:

- Осигуряване участието на всички заинтересовани страни в изпълнението на социалните услуги в областта на базата на подписано споразумение за междусекторно сътрудничество на ниво община;

- В споразумението ще бъдат разписани конкретните ангажименти на всяка от страните;
- Всяка от заинтересованите страни определя служител, в чиито задължения да е вписан ангажиментът за осигуряване участието на съответната страна в реализирането на междусекторното сътрудничество;
- Мултидисциплинарните екипи, изградени на базата на споразумението, ще бъдат отворена система, в която според конкретния случай ще бъдат включени и други специалисти;

При изпълнението на Стратегията са заложили **конкретни дейности за развиване и апробиране на механизми за осъществяване на планираните смесени услуги и съвместни дейности между общини и сектори в решаването на проблемите на рисковите групи.**

За постигане на ефективно партньорство и междусекторно сътрудничество ще бъдат използвани разнообразни инструменти като:

- **Споразумения** за съвместна работа за инициране /изпълнение на общи дейности, междуобщински и смесени услуги – определят се рамкови правила и области на съвместна работа; формализират се и се издигат на по-високо ниво традиционно добри взаимоотношения;
- **Партньорства** – съвместни действия в определени от споразумението насоки за съвместна работа;
- **Граждански/обществени съвети** с постоянно действие;
- Съвместно разработване на Общински планове за развитие, бюджета на общината, други стратегии, концепции и други;
- **Обществени форуми** и конференции – с периодично действие по конкретни въпроси с цел постигане на консенсус;
- **Отворени работни групи** с участие на всички заинтересовани страни и участие на експерти в съвместни работни групи, комисии и екипи;
- **ФОКУС ГРУПИ**
- Провеждане всяка година на **срещи и обменни посещения** между съседни общини за обмен на информация за групи в риск, обсъждане и планиране на съвместни дейности и проекти за подкрепа на целевите групи. Междуобщинските срещи са с участието на всички заинтересовани институции, в чиито компетенции попадат групите в риск (като Д СП, Д БТ, доставчици на социални и здравни услуги, училища, НПО и др.);

- Планиране и изпълнение на съвместни проекти с допълване на наличните ресурси на съседни общини за изпълнение на областната стратегия на регионално и общинско ниво;
- Съвместно развитие на мобилни екипи за осигуряване на подкрепа на хора с увреждания и самотни стари хора в изолирани населени места;
- Разработване на междуобщински и междусекторни проекти за подкрепа на групите в риск - решаването на проблемите на тези групи често изисква комбиниране на ресурсите на местно ниво и участието на всички заинтересовани страни.

Развитието на партньорствата между общини и сектори, изграждането на мрежи на областно и местно ниво ще способства за съчетаването на наличните и потенциалните ресурси, допълването и съгласуването на дейностите на ангажираните институции от различните сектори с фокус върху потребителите на услуги, уязвимите общности и групи.

5 СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

5.1. Цели и задачи на мониторинга и оценката

Системата за мониторинг и оценка е ключов инструмент за развитие на регионалната политика в социалната сфера. Резултатите от мониторинга и оценката са основа за актуализацията на Областната стратегия за социалните услуги в област Търговище по отношение на приоритетните направления и целите.

Цели:

- 5.1.1. Да осигурява постоянен поток от актуална информация за развитието на социалната среда в област Търговище;**
- 5.1.2. Да обезпечи текущия мониторинг на изпълнението на дейностите в стратегията на областно и общинско ниво.**

Задачи:

- Наблюдение на промените в базовите индикатори за ситуацията;
- Обратна връзка от целевите групи и преките потребители за вида и качеството на предоставяните услуги и подкрепа;
- Обратна връзка от преките изпълнители на дейностите за трудностите в изпълнението на услугите, възможностите за усъвършенстване и нуждите от обучение и развитие на човешките ресурси;
- Събиране на информация за обема и преките резултати от осъществяваните дейности/ услуги;

- Пряко наблюдение на хода, методите и начините на текущото изпълнение на планираните дейности, както и на степента на изпълнение на времевия график на дейности и резултати;
- Анализ на резултатите от мониторинга в сравнение със заложените количествени и качествени индикатори в Плана за действие;
- Предоставяне на консултации и съвети на място на преките изпълнители на стратегията – общини, външните доставчици на услугите, свързани сектори и др. за подобряване на дейностите и качеството на социалните услуги.

5.1.3. Да се изработят комплексни оценки на ефекта и цялостното въздействие от изпълнението на Областната стратегия от гледна точка на целевите рискови групи.

Оценката обхваща следните *критерии*:

- Ефикасност на изпълнените дейности и постигнатите преки резултати по отношение на обема на дейностите, планираните / вложените ресурси;
- Ефективност – оценка на реалните ползи и ефекти за потребителите на услуги, както и на степента на обхващане на целените групи, индивиди и общности в риск от изпълнените дейности.

Качеството на предоставените социални услуги ще се оценява през призмата на ефекта и ползите за потребителите при задоволяването на техните потребности - индивидуални и общи за рисковата група

- Въздействие на областната стратегия върху общия социален контекст, степен на постигане на дългосрочните цели, комплексна оценка на предизвиканите качествени промени в състоянието на социалната среда и рисковите групи;
- Устойчивост на дейностите, резултатите и ползите за целевите групи и продължението им след времевата рамка на Стратегията;
- Релевантност – съответствието на целите и интервенцията спрямо реалните проблеми и конкретните потребности и възможности на рисковите групи;

5.1.4. Да осигури системното актуализиране на Областната стратегия, подобряване на политиките за социално включване и постоянното усъвършенстване на социалните услуги и мерки чрез:

- Предоставяне на конкретни препоръки за актуализиране на цялостната стратегия по отношение на избраните приоритетни направления, дългосрочни и конкретни цели на интервенцията;
- Текуща, актуална информация за оперативно препланиране на дейностите и следващите етапи от изпълнението на предвидените дейности – социални услуги и мерки;

- Системна обратна връзка от потребителите на услуги и препоръки за подобряване на вида и качеството на услугите в съответствие с реалните групи и индивидуални потребности;
- Идентифициране на добрите практики от осъществяването на Областната стратегия и мултиплициране на натрупания опит по места.

Препоръките за промени, постоянният поток от информация и обратната връзка от целевите потребители на услугите, осигурен от Системата за мониторинг и оценка са задължително условие за ефективното изпълнение на Стратегията.

Основният подход е мониторингът и оценката с участие, който изисква включването и обратната връзка от всички участници в изпълнението на предоставянето на социалните услуги.

5.2. Изграждане на система за мониторинг и оценка на стратегията

Изграждането на цялостна функционираща система за мониторинг и оценка предполага комплекс от дейности, които се осъществяват на няколко етапа:

1. Създаване на структури и изграждане на екипи;
2. Развитие на уменията и капацитета за мониторинг и оценка;
3. Конкретизиране на системата от индикатори;
4. Планиране и изпълнение на дейности за мониторинг и оценка;
5. Информирание и обсъждане на заключенията и препоръките от мониторинга и оценката
6. Актуализиране на планове и дейности в съответствие с направените препоръки.

Оперативният план за изпълнение изисква поетапно да се прави оценка на постигнатото, като се обсъждат направените заключения и препоръки от ЗМО и се предприемат координирани действия между заинтересованите страни за корекция и актуализация на стратегията. За целта е създаден Областен съвет за социално включване и подкрепа (ОССВП) към Областна администрация Търговище с широко участие на страните, участващи в изпълнение на стратегията. ОССВП е консултативен орган по въпросите на социалното включване и социалната подкрепа на регионално ниво.

Председател на ОССВП е Областният управител на област Търговище или упълномощен от него заместник областен управител. Съветът приема ежегодно:

- Годишни планове за мониторинг и оценка, разработени от ЗМО;
- Годишни мониторингови доклади, разработени от ЗМО;
- Годишните отчети на общините за изпълнение на стратегията;

Дискутира актуални теми и проблеми на социалните услуги в процеса на изпълнение на стратегията. Административно-техническата работа на съвета се осигурява от Областна администрация Търговище.

Звено за мониторинг и оценка (ЗМО)

ЗМО е създаден като оперативна структура в рамките на ОССВП. Ръководи се от директора на РДСП Търговище и работи в партньорство/в мрежа с Д СП и общините. В ЗМО участват експерти от РДСП и ДСП, областна администрация, общинските администрации, обществените съвети за социално подпомагане към общините, НПО. Административно-техническата работа на ЗМО се осигурява от РДСП Търговище. В рамките на стратегията са предвидени специализирани обучения на ЗМО за усвояване на базисни познания и умения по мониторинг и оценка, събиране и обработване на данни и пр., както обучения чрез практика и консултации с експерти в процеса на работа.

Задачите и отговорностите на ЗМО са:

- Планира дейностите за мониторинг и оценка – изработва и съгласува дългосрочни и годишни оперативни планове за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегията;
- Изпълнява посещения на място за наблюдение на дейности и социални услуги в общините в областта;
- Предоставя консултации и практически съвети на доставчиците на услуги за подобряване на дейностите по места;
- Събира информация на областно ниво и систематизира данните / информацията, подадена от общините и общинските екипи;
- Изработва общ годишен мониторингов доклад за изпълнението на стратегията, който се представя за обсъждане и одобрение на ОССВП;
- Организира възлагането и провеждането на външна оценка на изпълнението на стратегията;
- Организира разпространението на резултатите от мониторинга и оценката и информира доставчиците на услуги и обществеността за резултатите и направените актуализации.

5.3. Планиране и изпълнение на дейностите за мониторинг и оценка

Планът за действие по прилагането на системата за мониторинг и оценка предвижда разработване и приемане на:

- Годишни оперативни планове за дейностите по мониторинг и оценка за всяка година от изпълнението на стратегията.

Задължителните дейности по мониторинг и оценка включват:

- Текущ мониторинг на дейностите – събиране на информация, посещения на място, доклади от мониторинговите посещения;
- Създаване и постоянно актуализиране на база данни на областно ниво (в РДСП) с разбивка по общини, територии, теми, рискови групи и пр.;
- Актуализиране, систематизиране и анализ на данните за ключовите базови индикатори за ситуацията;
- Събиране на информация и анализ на индикаторите, разработване на годишен мониторингов доклад за цялостното изпълнение на стратегията;
- Провеждане на междинна оценка на съотносителността и ефективността на стратегията. Заключениета и препоръките от междинната оценка се използват при планирането на следващия период от изпълнението на стратегията;
- Финална оценка на ефективността и въздействието на стратегията – провежда се в края на петата година.
- Разпространение на заключенията и препоръките от мониторинга и оценката;
- Разработване и внасяне на предложения за промени/подобрене в приоритетните направления, целите, дейностите на Стратегията.

РАЗДЕЛ В: ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

6. Институционална рамка за изпълнение на стратегията

Отговорности и роли в изпълнението на стратегията

В изпълнението на стратегията са ангажирани всички заинтересовани страни на територията на област Търговище съобразно техните функции, правомощия, компетенции и социални роли.

Областен управител на област Търговище

Като секторна политика в регионалното развитие Стратегията за развитие на социалните услуги в област Търговище е част от Областната стратегия за развитие на

областта. Областният управител има ключова роля за координацията и взаимодействието между институциите на различните управленски нива: държавни институции - общини - общински съвети - НПО - обществени съвети от една страна, а от друга между секторните звена на централната изпълнителна власт. Той изпълнява следните ангажименти съобразно правомощията си:

- Внася проекта на стратегията за обсъждане и приемане в Областния съвет за развитие;
- Координира работата на РДСП и кметовете на общините при разработване на годишните планове за изпълнение на стратегията;
- Ръководи работата на Областния съвет за социално включване и подкрепа (ОССВП) - постоянно действащ обществено-държавен орган, създаден за провеждане на реформата в социалните услуги в област Търговище на базата на приетата стратегия;
- Подпомага развитието на услуги в общността на междуобщинско и областно ниво съвместно с РДСП;
- Координира подготовката на проектни предложения за финансиране на услуги, дейности и мерки, включени в стратегията.

Областен съвет за развитие на област Търговище

- Обсъжда и съгласува стратегията за развитие на социалните услуги в област Търговище;
- Обсъжда и предлага инициативи и схеми за ресурсно осигуряване на стратегията, включително за финансиране на общински проекти;
- Съгласува актуализацията на Стратегията за развитие на социалните услуги.

Регионална дирекция „Социално подпомагане“ Търговище

- Изготвя съвместно с общините годишни планове за изпълнение на стратегията за развитие на социалните услуги в област Търговище;
- Извършва оперативната и техническа координация на изпълнението на стратегията;
- Прави междинни проучвания за промяна на потребностите на населението в областта от социалните услуги в хода на изпълнение на стратегията;
- Събира и актуализира база данни на областно ниво с резултатите от предоставяните социални услуги и следи за изпълнението на индикаторите за оценка на стратегията;
- Изготвя становища и прави предложения до АСП за откриване, промяна на вида и/или капацитета и закриване на социални услуги в съответствие с планираните дейности в стратегията;
- Осигурява методическа подкрепа на персонала на социалните услуги, планира програми за професионално развитие и квалификация;

- Организира системен мониторинг и контрол върху качеството на предоставяне на социалните услуги в общността от доставчиците в област Търговище;
- Отговаря за реформирането и реструктурирането на специализираните институции в областта;
- Осъществява сътрудничество с Областна администрация, общините и неправителствените организации при реализиране на планираните дейности, услуги и мерки в стратегията.

Дирекции „Социално подпомагане“

- Д СП Търговище, Попово и Омуртаг, заедно с отделите си по Социална закрила и Закрила на детето носят отговорност и изпълняват конкретни задачи при реализацията на стратегията за развитие на социалните услуги в област Търговище:
- Правят предложения до кмета на общината за предоставяне на социални услуги в съответната община;
- Правят предложения до РДСП Търговище за откриване, реформиране и закриване на социални услуги съобразно планираните дейности в стратегията;
- Д СП и ОЗД управляват случаите на хората и децата в риск; разработват оценки и индивидуални планове за децата и лицата, настанени в специализирани институции;
- Събират и актуализират данните на базовите индикатори и резултатите от изпълнението на социалните услуги;
- ОДЗ подпомагат интегрирането на деца от СИ в детски ясли, детски градини и предучилищно образование; съвместно с ЦОП в общините работят за изграждане на връзки между децата от СИ и биологичното или разширено семейство; провеждат дейности за повишаване на родителския капацитет, за задържане и ре интеграция на децата в училище и за превенция на рисково поведение (съвместно с педагогически съветници и психолози в училищата);
- Предвид функциите си по закон, РДСП и Д СП (с отделите си по Социална закрила и Закрила на детето) участват активно във всички заложи в стратегията дейности и мерки, основните от които са:
- Идентифициране и насочване на случаи към социални и здравни услуги за ранна превенция;
- Подкрепа на семейства в риск от изоставяне на дете;
- Насочване на семейства на деца с увреждания към дневни центрове и детски градини за получаване на адекватна грижа;
- Консултиране на семейства на деца с увреждания за ранна диагностика и навременна интервенция на увреждането;

- Планиране и реализиране на мерки (съвместно с дирекциите „Бюро по труда“) за професионално интегриране и трудова интеграция на младежи, предстоящи да напуснат СИ;
- Консултиране и насочване на семейства с деца в риск към подходящи социални услуги;
- Подпомагат изграждането на алтернативни социални услуги и оказват методическа помощ на екипите, работещи в тях, включително и за формиране на мобилни екипи и услуги;
- Отговарят за реструктурирането и реформирането на СИ за деца и лица с увреждания;
- Оказват съдействие и методическа подкрепа на ЦОП за
- Подпомагат общините при идентифицирането на нуждаещите се стари хора от услуги в общността и друга подкрепа.

Общини

Общините отговарят за изпълнението на стратегията на територията на съответната община.

- Съгласно изискванията на ЗСП и ППЗСП всяка община разработва, приема и изпълнява *Общински стратегии* за развитие на социалните услуги за периода 2016 - 2020 г.,
- Разработват, приемат и изпълняват *годишни планове* за действие, които се обсъждат и приемат от Общинските съвети;
- Осъществяват годишен мониторинг и оценка на изпълнението на Общинската стратегия и плана за действие, като правят оценка на качеството на ефективността на предоставяните услуги, мерки и дейности;
- Съвместно с РДСП и Д СП правят междинни оценки на потребностите на уязвимите групи.;
- В края на всяка календарна година внасят в Областния съвет за развитие Анализ (Междинна оценка) за изпълнение на Общинската стратегия и годишния план, както и план за действие за следващата календарна година.

Интегрирани хоризонтални политики

Местните власти разработват и изпълняват **интегрирани политики** за подкрепа на децата и семействата в риск, хората с увреждания и старите хора. За целта те комбинират ресурсите и координират дейностите в сферата на социалното подпомагане, образованието и професионалната квалификация, здравеопазването, пазара на труда, жилищната политика, достъпната архитектурна среда. Те координират действията на институциите и организациите за реализиране на конкретни мерки и дейности за подкрепа на уязвимите групи в общината. Например:

- Координират изпълнението на програми за повишаване на родителския капацитет, задържане на децата в училище, превенцията на рисково поведение на деца - съвместно с училищата, МКБППМН и ЦОП;
- Осигуряват условия за обхващане на всички деца в подготвителните групи и класове, гарантират спазването на задължителното изискване за записване на ученици в първи клас след завършена предучилищна подготовка;
- Инициират и координират развитието на програми в училищата за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи;
- Развиват социално-образователни услуги и дейности в ЦОП за превенция на отпадането и задържане на децата в училище;
- Съдействат за изграждането и работата на Центрове за развитие на уязвими общности с фокус върху ромското население в областта;
- Развиват социално-здравни услуги са подкрепа на хората в пенсионна възраст, за предоставяне на грижи в семейна среда, включително и мобилни екипи за здравни и социални услуги;
- Осигуряват условия за достъп и образование на деца с увреждания в масовите детски градини и училища, включително и осигуряване на транспорт и достъпна архитектурна среда.

Общински съвет

- Обсъжда и приема Общинската стратегия за развитие на социалните услуги и годишния оперативен план за изпълнението и;
- Одобрява годишния анализ за изпълнение на Общинската стратегия и оперативния план за действие, а при необходимост и мерки за корекция и/или надграждане;
- Съгласува проектни предложения за финансиране на планираните в Общинската стратегии социални услуги;
- Взема решения за откриване, закриване, промяна на вида и/или промяна на капацитета, за разширяване и дофинансиране на социалните услуги. Предложението се обсъжда предварително в комисията по социалната политика и комисията по финанси.

Кмет на общината

- Организира разработването и изпълнението на общинските стратегии и годишните планове за развитие на социалните услуги. След съгласуване с Обществения съвет за социално подпомагана ги внася за обсъждане и приемане в Общинския съвет;
- Ръководи, организира и контролира дейностите по изпълнение на стратегията и годишния план;

- Организира и контролира провеждането на годишен мониторинг и оценка на изпълнението на общинската стратегия;
- След съгласуване с Обществения съвет внася в Общинския съвет годишния анализ за изпълнение на Общинската стратегия и оперативния план за действие;
- Отговаря за финансирането на общинската стратегия и годишния план, като търси финансиране от различни източници, включително от Оперативните програми на ЕС, местния бизнес и др.

Обществен съвет за социално подпомагане е консултативен орган към общината със следните функции:

- Участва в работата на общинските екипи при разработване на областната и общинската стратегии за развитие на социалните услуги;
- Съдейства и подпомага работата на общинските екипи при проучване на потребностите и реализация на услугите, дейностите и мерките, залегнали в стратегията и плана за действие;
- Осъществява обществен контрол върху развитието на социалните услуги и мерки, съобразно стратегията;
- Дава становища и съгласува общинската стратегия и годишния план за развитие на социалните услуги в общината.

Държавна агенция за закрила на детето

- Отговаря за реформирането на специализираните институции за деца;
- Оказва методическа помощ на всички заинтересовани страни, осъществяващи дейности по закрила на детето: институции, НПО, доставчици и др.;
- Издава лицензи на доставчиците на новоразкрити социални услуги за деца;
- Контролира спазването на стандартите и критериите за качество на социалните услуги за деца и семейства;

Регионален инспекторат па образование Търговище

РИО на МОН отговаря за координирането и изпълнението на дейностите от Стратегията, свързани с образованието. Важна роля в изпълнение на интегрирания подход в Стратегията имат и Екипът за комплексно педагогическо оценяване към РИО, както и Ресурсния център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности. РИО носи отговорност и осигурява:

- Равния достъп до качествено образование на децата и учениците в областта;
- Интегрирането в системата на образование на децата с увреждания;
- Съдействие на училищата за насочване на деца с рисково поведение към ОЗД и ЦОП;
- Психо-социална подкрепа (съвместно с ЦОП, МКБППМН, училищните психолози и педагогически съветници) на децата с дивантно поведение.

- Методическа подкрепа и насърчава училищата за реализиране на програми и проекти за превенция на рисково поведение на деца; за реинтеграция в системата на образованието на отпаднали и необхванати деца; за осмисляне на свободното им време според индивидуалните им интереси и способности;
- Осъществява контрол върху обхващането на всички деца в предучилищна подготовка;
- Съдейства за извеждането на деца от помощното училище в гр. Търговище в масови училища и за осигуряване на условия за преодоляване на образователните дефицити и за интегрирането им в образователния процес (доколкото това е възможно);
- При реализиране на стратегията РИО активно си взаимодейства с местната власт, с институциите от секторите здравеопазване, социални услуги, заетост и неправителствените организации на територията на област Търговище. РИО активно им съдейства при изпълнение на проекти и дейности в сферата на образованието и за реализиране на интегрирани мерки и дейности.

Екип за комплексно педагогическо оценяване към РИО:

- Изготвя първична оценка на децата със СОП, предварително консултирана с лекар-специалист;
- Насочва децата към подходяща форма на обучение;
- Оказва съдействие за извеждане на деца от помощното училище в гр. Търговище, като изготвя оценки за образователните им потребности;

Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности:

- Осъществява дейности за интегрирано и включващо образование и изпълнява консултативни, образователно-възпитателни, рехабилитационни и координиращи функции;
- Осигурява условия (съвместно с училищата) за интегрираното обучение на деца със СОП чрез изработване на индивидуални образователни програми, осигуряване на ресурсни учители, логопеди, психолози, сурдопедагози, тифлопедагози.

Регионална здравна инспекция

Координира и организира изпълнението на интегрираните услуги, дейности и мерки в стратегията в сферата на здравеопазването;

- Осигурява равен достъп до качествена здравна грижа за населението, включително за хората от уязвимите групи;
- Създава и поддържа база данни за здравни специалисти в помощ на хора с увреждания и хора със зависимости, която се използва от ДСП за насочване и консултиране на хора в риск;

- Взаимодействия с местната власт, институциите и организациите за инициране и реализация на съвместни медико-социални услуги и дейности, разписани в Областната стратегия;
- Координира и подкрепя изпълнението на здравно-образователни програми и проекти, насочени към здравна профилактика на майчинството/бременността с фокус нежелана и рискова бременност; медицинска рехабилитация за деца и възрастни с увреждания и подкрепа на техните семейства; семейно планиране; качествена здравна грижа за деца, лица с увреждания и стари хора от СИ.

Дирекции „Бюро по труда“ Търговище, Попово и Омуртаг

- Участват в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора от рисковите групи: лица с увреждания, младежи, напускащи СИ или отпаднали от училище, трайно безработни лица и семейства, безработни самотни родители и др.
- Ролята на Д БТ включва:
- Консултиране на общините при разработване на регионални програми за заетост и за обучение на рискови групи;
- Консултиране на младежи от СИ за професионално ориентиране, придобиване на професионална квалификация по професия или част от професия, повишаване на квалификацията или преквалификация, посредничество при намиране на работа;
- Разработване на мерки и програми за ограмотяване, професионална квалификация и намиране на работа на хора с увреждания, трайно безработни лица, живеещи в затворени етнически общности, мотивация за активно поведение на обезкуражени лица с ограничен достъп до пазара на труда;
- Участие в разработване на програми за обучение и пренасочване на персонал от СИ;
- Посредничество между работодатели и безработни от рисковите групи за намиране на работа;

Неправителствени организации

НПО играят ключова роля в изпълнението на стратегията. Част от тях са доставчици на социални услуги, други реализират проекти и дейности за социална подкрепа на рискови групи и участват активно в граждански форуми, кампании и инициативи за реформиране на социалните услуги и изграждане на партньорски мрежи. Експертния капацитет и опита на НПО в област Търговище, натрупан през последните години, съществено ще подобри развитието на социалните услуги в общността и междусекторните партньорства в социалната сфера в региона.

Неправителствените организации ще участват активно в следните направления:

1. Разработване и прилагане на интегрирани политики, мерки и дейности за социално включване на уязвими групи хора - като водещи организации и патньори.
2. Предоставяне на социални, здравни, образователни услуги за хора в риск.
3. Представяне и мултиплициране на добри практики в планирането и предлагането на социални услуги за хора в риск.
4. Изграждане и развитие на партньорски мрежи за социално включване и подкрепа.
5. Участие в процеса на мониторинг и оценка на качеството на предоставените услуги (като част от изпълнението на стратегията).

Местен бизнес, НПО на бизнеса

Ролята на бизнеса има перспектива в публично-частните партньорства: за изграждане на социална инфраструктура, интегриране на пазара на труда на рискови групи и хора, социално предприемачество, предоставяне на социални услуги и др.

Все по-активно очакваме да се включва бизнесът и при реализирането на обществени кампании в името на важни за общността каузи: адаптиране на детски градини на деца с увреждания, професионално обучение и трудова реализация на деца в риск, осигуряване на стипендии на даровити деца и млади хора от уязвимите групи; финансиране и съфинансиране на пилотни алтернативни социални услуги, които са от особено значение за решаване проблемите на рисковите групи, но са извън кръга на държавното финансиране.

7. КОМУНИКАЦИОННА ПРОГРАМА

Комуникационната програма е част от Областната стратегия за развитие социалните услуги на Област Търговище. Основната ѝ цел е повишаване информираността на населението за прилаганите политики в областта на социалните услуги.

Комуникационната програма ще стимулира съпричастността на жителите на област Търговище и структурите на гражданското общество за развитието на социалните услуги. Насочена е към подкрепа и изграждане облика на област Търговище като активна страна в провеждането на политики и постоянно формиране на позитивни нагласи за нейното прозрачно управление.

Целевите групи на комуникационната програма са:

- Органи и институции на държавната и местната власт;
- Изпълнителни агенции;
- Териториални структури на държавните органи и институции;
- Неправителствени организации;
- Доставчици на социални услуги;

- Приоритетни целеви групи на областната стратегия за социални услуги;
- Потребители на социални услуги;
- Медии;
- Широката общественост;

Основни принципи на Комуникационната програма:

- Стимулиране на диалога и дискусиите за създаване на условия за провеждане на дебат между заинтересованите страни;
- Прозрачност при информиране на обществеността за изпълнение по комуникационната програма;
- Достигане на посланията и информацията до най-голям брой заинтересовани лица;
- Изграждане на климат на доверие и съпричастие с всички заинтересовани страни с оглед на ефективното изпълнение на Областната стратегия за развитие на социалните услуги;
- Последователност и съответствие с целите и приоритетите на стратегията;
- Ефективност и ефикасност;
- Отчетност и публичност – създаване на условия за провеждане на дебат, предоставяне на балансирана обективна информация, както и осигуряване на възможност всички заинтересовани страни да изразят мнения и предложения.

Приоритети на Комуникационната програма

- Висока информираност на гражданите и структурите на гражданското общество за развитие на социалните услуги в Област Търговище;
- Повишаване на общественото доверие в българските институции;
- Изграждане на единна система за диалог;
- Формиране на реалистични обществени представи;
- Изграждане на компетентни обществени представи.

Специфични цели:

- Информирание на обществеността за Областната стратегия за развитие на социални услуги, чрез организиране на брифинги, пресконференции, семинари, изработване и разпространение на информационни материали;
- Организиране на кампании за представяне на поетите ангажименти и постигнати резултати от страна на заинтересованите страни по приоритетните направления на стратегията.

Подходи в комуникацията:

- Непосредствена комуникация;
- Комуникация чрез средствата за масова информация;
- Работа с партньори и неправителствени организации.

Непосредствена комуникация

Стимулиране на дискусиите и активен подход, включващ организиране на форуми, кръгли маси и дебати. Проблемите в социалната сфера изискват непрекъснат дебат и достигане на гласа на обикновените граждани до отговорните за вземане на политически решения. Само чрез пряк дебат и комуникация могат да бъдат координирани и хармонизирани усилията на ангажираните с различни секторни политики.

Комуникация чрез средствата за масова информация

Необходимо е редовното предоставяне на информация относно изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги, чрез провеждането на:

- Пресконференции, брифинги и съобщения за медиите;
- Приложения и специални рубрики в пресата;
- Изготвяне на програми от електронни медии с национално покритие за разпространяване на информация относно популяризиране на визията, целите и приоритетите на областната стратегия.

Работа с партньори и неправителствени организации

Ще се търси съгласуване и взаимодействие с всички заинтересовани страни, участвали в разработването на стратегията и за нейното изпълнение. Комуникационната програма ще подкрепя инициативи на гражданско общество, стимулирани от Областната стратегия за развитие на социалните услуги, както и инициативи на читалища и местни НПО, насочени към групи, които трудно могат да бъдат достигнати чрез средствата за масово осведомяване.

8.ЕТАПИ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

Областната стратегия за развитието на социалните услуги в област Търговище обхваща 5-годишен период (2016 – 2020 г.), в който се обособяват два основни етапа с продължителност по 2 години и половина за изпълнение на стратегията, всеки от които започва с период на подготовка и интензивно оперативно планиране, както следва:

Етап	Период	Дейности
Първи етап	2016 г. – 2018 г.	• Изпълнение на дейностите по стратегията
Междинна оценка	2018 г.	• Оценка на постигнатите резултати и ефекти от стратегията
Актуализиране на стратегията	2016 г. – 2019 г.	• Препланиране на следващия етап в съответствие със заключенията и препоръките от междинната оценка
Втори етап	2019 г. – 2020 г.	• Изпълнение на дейностите по стратегията

11. Използвани съкращения (абrevиатури)

АЗ	Агенция по заетостта към МТСП
АСП	Агенция за социално подпомагане
АХУ	Агенция за хора с увреждания
ГРАО	Гражданска регистрация и административно обслужване
ДАЗД	Държавната агенция за закрила на детето
ДБТ	Дирекция Бюро по труда
ДДЛРГ	Дом за деца лишени от родителски грижи
ДДУИ	Дом за деца с умствена изостаналост
ДВХУИ	Дом за възрастни хора с умствена изостаналост
ДМСГД	Дом за медико-социални грижи за деца
ДСХ	Дом за стари хора
ДП	Домашен помощник
ДРСЗ	Дирекция "Регионална служба по заетостта"
Д СП	Дирекция „Социално подпомагане“
ДСП	Домашен социален патронаж
ДТЦ	Дневен трудов център
ДЦДЗП	Дневен център за деца със здравословни проблеми
ДЦДУИ	Дневен център за деца с умствена изостаналост
ДЦДУ	Дневен център за деца с увреждания
ДЦВХУ	Дневен център за възрастни хора с увреждания
ЕКПО	Екип за комплексно педагогическо оценяване към РИО на МОМН
ЗЖ	Защитено жилище
ЗМБ	Звено "Майка и бебе"
ЗМО	Звено за мониторинг и оценка
КСУДС	Комплекс за социални услуги за деца и семейства
КПЗГО	Комплекс за психично здраве и грижи в общността
ЛА	Личен асистент
МБАЛ	Многопрофилна болница за амбулаторно лечение
МЗ	Министерство на здравеопазването
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
МОМН	Министерство на образованието, младежта и науката
МТСП	Министерството на труда и социалната политика
МФ	Министерството на финансите
НЖ	Наблюдавано жилище
НПО	Неправителствена организация
НП "ОСПОЗ"	Национална програма „От социално подпомагане към осигуряване на заетост“
ОЗД	Отдел "Закрила на детето"
ОПРЧР	Оперативна програма за развитие на човешките ресурси
ОССВП	Областен съвет за социално включване и подкрепа
Отдел "СЗ"	Отдел "Социална закрила"
ОЦПГ	Областен център по приемна грижа
ПРООН	Програма за развитие на организацията на Обединените нации
РДСП	Регионална дирекция за социално подпомагане
РЗОК	Регионална здравно-осигурителна каса
РИО на МОМН	Регионален инспекторат по образование към Министерството на образованието, младежта и науката
РИОКОЗ	Районна инспекция по опазване и контрол върху общественото здраве
РПУ	Районно полицейско управление
РЦЗ	Регионален център по здравеопазване
РЦПИОВДУСОП	Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и

	възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности
СА	Социален асистент
СИ	Специализирана институция
СОП	Специални образователни потребности
СУ	Социална услуга
ТЗ	Техническо звено за деинституционализация към УНИЦЕФ и АСП
ЦНСТ	Център за настаняване от семеен тип
ЦВН	Център за временно настаняване
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦСРИ	Център за социална рехабилитация и интеграция

12. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1:

- Доклад „Анализ на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в област Търговище“

Приложение 2:

- Проектно планиране на социалните услуги в област Търговище

Приложение 3:

- Финансиране на стратегията